

Strategický plán sociálního začleňování obce Obrnice 2022-2025

*Projednáno a schváleno Zastupitelstvem obce Obrnice dne 7. 6. 2022,
pod Usnesením ZO č. 2/11/2022*

Stanislav Zaspal v.r.
starosta

MUDr. Josef Karas v.r.
místostarosta

Obsah:

1	Představení plánu	4
1.1	Spolupráce obce Obrnice s ASZ	4
1.2	Zařazení plánu a řešené problematiky v rámci územního celku a jeho úřadu	6
1.3	Vazba na další strategické dokumenty	6
2	Analytická část	7
2.1	Představení územního celku	7
2.2.1	Index sociální vyloučení	11
2.2.2	Vyplácené sociální dávky	13
2.2.3	Dluhová problematika	14
2.2.4	Rodina, mládež, volný čas	18
2.2.5	Bezpečnost a prevence kriminality	21
2.2.6	Bydlení	24
2.2.7	Zaměstnanost	26
2.3	Místní síť a její financování	31
2.4	Vyhodnocení předchozího plánovacího cyklu	32
2.5	Syntetická analýza	35
2.5.1	Rodina, mládež a volný čas	35
2.5.2	Bezpečnost a prevence kriminality	36
2.5.3	Bydlení	38
2.5.4	Zaměstnanost	39
3	Strategická část	41
3.1	Oblast Rodina, mládež, volný čas	41
3.2	Oblast Bezpečnost a prevence kriminality	42
3.3	Oblast Bydlení	44
3.4	Oblast Zaměstnanost	46
4	Implementační část	48
4.1	Řídící struktura implementace	48
4.1.1	Role ASZ	48
4.1.2	Role obce Obrnice	49
4.1.3	Systém spolupráce	49
4.2	Analýza rizik a nastavení řízení rizik	49

4.3	Sledování, vyhodnocování a revize	50
4.3.1	Monitoring a evaluace dopadů realizace plánu.....	50
4.4	Financování SPSZ	51
4.4.1	Čerpání z prostředků alokovaných na KPSV 2021+	51

1 Představení plánu

Strategický plán sociálního začleňování obce Obrnice¹ (dále jen SPSZ) je strategickým rozvojovým dokumentem zpracovaným na následující 3 roky (tj. doba platnosti 2022–2025²), který reflektuje cíle národních, krajských a obecních politik v oblasti sociálního začleňování. SPSZ obsahuje souhrn analytických podkladů, které definují potřeby lokality Obrnice v oblasti sociálního začleňování. SPSZ též obsahuje navržené nástroje, realizační strukturu, činnosti a jejich parametry, které povedou k úspěšné realizaci stanovených cílů.

Zpracování SPSZ a jeho schválení ze strany příslušného orgánu územního celku je předpokladem pro realizaci rozvojových opatření zaměřených na snižování rozsahu a závažnosti sociálního vyloučení v rámci projektů financovaných převážně ze zdrojů Operačního programu zaměstnanost plus (dále OPZ+) aj.

SPSZ obce Obrnice se zaměřuje především na podporu sociálního začleňování osob a skupin osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených v rámci tematických oblastí, věnujících se problematice bydlení, zaměstnanosti, bezpečnosti a prevenci kriminality, prevenci sociálně patologických jevů a sociálních služeb. SPSZ reaguje na aktuální potřeby v lokalitě a stejně tak navazuje na aktivity realizované v minulém období spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování³ (dále je ASZ).

1.1 Spolupráce obce Obrnice s ASZ

ASZ je jedním z odborů Ministerstva pro místní rozvoj ČR (dále jen MMR). Od roku 2008 je vládním nástrojem na podporu obcí a měst, které řeší problematiku sociálního vyloučení. Pomáhá jim při mapování a detailním poznávání problémů sociálně vyloučených lokalit a jejich obyvatel, při přípravě a nastavování dlouhodobějších procesů pro jejich řešení a při získávání financí na tyto postupy. ASZ přitom propojuje místní subjekty (zejména územní celky a jejich úřady, neziskové organizace, školy a školská zařízení, Úřad práce, zaměstnavatele, policii a veřejnost), aby při sociálním začleňování vzájemně spolupracovaly. ASZ dále spolupracuje s ministerstvy, přenáší informace z komunální úrovně směrem ke státní správě, podílí se na formování státní politiky sociálního začleňování a její koordinaci.

¹ Plán byl zpracován podle metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám 2021+ a dle této metodiky se jedná o Plán sociálního začleňování. Po dohodě s obcí byl ponechán název Strategický plán sociálního začleňování, tak jak bylo zvykem v předchozích obdobích.

² V platnost vstupuje podpisem Memoranda o spolupráci oběma stranami

³ www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/Strategicky-plán-sociálního-zacleňování-města-Obrnice-revize-2018-2021.pdf

Hlavním nástrojem pro činnost ASZ je Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení 2021+ (dále KPSV+)⁴, který se opírá o meziresortní spolupráci a strategie zaměřené na sociální začleňování s využitím prostředků národních či evropských fondů na podporu začleňování sociálně vyloučených obyvatel a prevenci vzniku sociálního vyloučení. KPSV+ navazuje na předchozí spolupráci v rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL). Implementací KPSV+ je pověřeno MMR (konkrétně jeho odbor ASZ a MMR jakožto řídicí orgán), ve spolupráci s Ministerstvem školství a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) a Úřadem vlády ČR. Dle metodiky KPSV+ je SPSZ výstupem spolupráce mezi ASZ a územním celkem. Spolupráce je nastavena Memorandem o spolupráci a Popisem spolupráce. Zpracovaný SPSZ umožňuje územnímu celku přístup k prostředkům ESIF vázaným na KPSV 2021+.

Obrnice v rámci spolupráce s ASZ sdružují relevantní subjekty a partnery sociálního začleňování (především veřejné a neziskové organizace, příspěvkové organizace, apod.) do **lokálního partnerství** (dále jen LP). Tato platforma představuje expertní poradní orgán, který se zaměřuje na tvorbu a realizaci lokálních politik prostřednictvím KPSV+, projednává klíčové výstupy spolupráce a podporuje koordinaci činností územního celku, jeho partnerů a ASZ.

Členové LP se setkávají na jednáních několikrát ročně (příp. v tematických pracovních skupinách⁵). Aktivně se podílejí na tvorbě, monitoringu a evaluaci SPSZ, vyhodnocují jeho plnění a navrhuji revizi SPSZ a popisu spolupráce, zároveň sledují a vyhodnocují sociální situaci v územním celku.

LP bylo v Obrnicích poprvé ustanoveno již v roce 2010 jako společná platforma zástupců samosprávy, státní správy, neziskového sektoru, ASZ a dalších aktérů. LP je nyní aktualizováno s ohledem na přijetí nového Memoranda o spolupráci v rámci KPSV+. Nové složení členů lokálního partnerství vychází z uzavření navazující spolupráce s obcí Obrnice a je složeno z aktérů sociálního začleňování, konkrétně: Obecní úřad Obrnice, Obrnické centrum sociálních služeb p.o., ZŠ a MŠ Obrnice, Technické služby Obrnice p.o., ASZ.

⁴ Metodika Koordinovaného přístupu k sociálnímu vyloučení 2021+, <https://www.socialni-zaclenovani.cz/kpsv-2021/>

⁵ Pro strategické řízení a plánování jsou dle dohody ustanoveny pracovní skupiny v rámci vybraných tematických oblastí. Vzhledem k úzkému kruhu aktérů sociálního začleňování, odvíjející se od parametrů území (malé město, provázanost správ aj.), není složení pracovních skupin pevně dané a skupiny se svolávají a odvíjí dle tematického okruhu a aktuální situace v územním celku.

1.2 Zařazení plánu a řešené problematiky v rámci územního celku a jeho úřadu

V rámci spolupráce obce Obrnice s ASZ byli jmenováni členové samosprávy pro výkon agendy v oblasti sociálního začleňování v rámci struktury obce. Jedná se o pověřeného zástupce sociálního začleňování (starosta obce) a manažerku sociálního začleňování (projektovou manažerku Obecního úřadu). Pověřený zástupce sociálního začleňování je odpovědný za nastavení, průběh a výsledky spolupráce územního celku s ASZ a předkládá materiály k projednání v orgánech územního celku, odpovídá za realizaci popisu spolupráce, plánu sociálního začleňování a vytvořeného partnerství. Manažerka sociálního začleňování zajišťuje činnost LP, součinnost orgánů a složek územního celku a spolupráci územního celku s ASZ. Propojení činnosti pověřeného zástupce sociálního začleňování a manažerky sociálního začleňování s jejich pozicemi v organizační struktuře obce přináší pro koordinaci agendy v oblasti sociálního začleňování synergický efekt. Už realizované klíčové aktivity v Obrnicích, převážně v oblasti sociálních služeb a bezpečnosti a prevence sociálně patologických jevů (ale i jiné), probíhaly na základě sociální práce s cílovou skupinou. Strategické plánování a nově navrhované projekty a aktivity tak budou maximálně cílit na potřeby cílové skupiny v lokalitě na základě místní zkušenosti.

Územní celek zlepšuje úroveň řízení agendy v oblasti sociálního vyloučení, koordinaci a kvalitu místní sítě podpůrných služeb a aktivit, přičemž zejména zajišťuje činnost LP, aktivně spolupracuje s ASZ prostřednictvím pověřeného zástupce sociálního začleňování a manažerky sociálního začleňování, ustavuje, koordinuje a řídí procesy strategického plánování a řízení, zajišťuje finanční prostředky a kapacity na realizaci opatření ve schváleném SPSZ nebo vytváří implementační struktury a zajišťuje jejich činnost.

1.3 Vazba na další strategické dokumenty

V následující části je stručně uveden soulad SPSZ s dalšími strategickými dokumenty obce.

Koncepce prevence kriminality – cíle a opatření

Osoby ohrožené sociálním vyloučením jsou jednou z prioritních cílových skupin.

- Pokračování v zajišťování odpovídající nabídky programů (projektů) sociální prevence – zejména sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (dále jen SAS pro rodiny s dětmi), nízkoprahového zařízení pro děti a mládež (dále jen NZDM), terénních programů a oborného sociálního poradenství, zajišťovaného prostřednictvím Obrnického centra sociálních služeb, p.o. (dále jen OCSS). Dále je žádoucí pokračovat v realizaci projektu Asistenti prevence kriminality a Domovník-preventista.

- Podpora zaměstnávání obtížně umísťitelných a ohrožených obyvatel na trhu práce v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (veřejně prospěšné práce aj.).

Koncepce doporučuje zaměřovat se na preventivní aktivity, zejména na odstraňování příčin sociálně nežádoucích jevů a zmírňování jejich důsledků. Dále je vhodné pokračovat ve věnování větší pozornosti dětem a mladistvým. Významnou podporu pro práci s dětmi i jejich rodinami představují zejména poskytovatelé sociálních služeb. Tyto subjekty poskytují sociální služby, a především pak služby sociální prevence.

Program rozvoje obce Obrnice

Jedním z cílů je sociální rozvoj obce – podpora projektů zaměřených na práci se sociálně ohroženými skupinami obyvatelstva; podpora projektů prevence kriminality; podpora občanských aktivit a neziskových organizací zabývajících se preventivně výchovnou činností se zaměřením na děti a mládež.

2 Analytická část

2.1 Představení územního celku

Obec Obrnice se nachází v Ústeckém kraji (dále jen ÚK). V rámci územního správního členění je obec zařazena do správního obvodu obce s rozšířenou působností města (ORP) a okresu Most. Od Mostu je vzdálená asi 3,5 km, spojení zajišťují autobusové linky MHD.

Obec je rozdělena na tři části – Obrnice, České Zlatníky a Chanov. K 31. 12. 2021 měla celkem 2039 obyvatel. Již od roku 2000 se počet obyvatel obce snižuje (v roce 2000 jich bylo 2682). Na migrační ztrátě se výrazně podílí nedostatek pracovních příležitostí, bytové důvody, sociální skladba obyvatel (Program rozvoje obce Obrnice). Dlouhodobým trendem je zvýšená migrace obyvatel – místní aktéři ji uvádějí jako jednu ze zásadních příčin problematické situace v lokalitě (Koncepce prevence kriminality).

Vývoj počtu obyvatel Obrnic v letech 2017–2021 (zdroj: ČSÚ)

Rok	Počet obyvatel k 31. 12.	Přistěhovalí v daném roce	Vystěhovalí v daném roce
2017	2105	156	234
2018	2130	158	148
2019	2178	159	125
2020	2181	124	122
2021	2039	122	123

Populace Obrnic vykazuje podprůměrnou vzdělanostní strukturu ve srovnání s ÚK i celorepublikově – jak vyplývá z dat, v Obrnicích je vyšší podíl osob bez vzdělání a se základním vzděláním, naopak středoškoláků, osob s vyšším odborným vzděláním i vysokoškoláků je méně než v kraji i v ČR. Třetina obyvatel má maximálně základní vzdělání. Celý problém je umocněn zejména migrací vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva za prací mimo region, a to zejména v důsledku nízké úrovně nabídky kvalifikovaných pracovních příležitostí (Koncepte prevence kriminality). To ovlivňuje i míru nezaměstnanosti, která je jednou z nejvyšších v republice.

Vzdělanostní struktura obyvatel – územní srovnání (zdroj: ČSÚ)

	Bez vzdělání	Základní vč. neukončeného	Střední vč. vyučení	Úplné střední	Vyšší odborné	Vysokoškolské
Obrnice	1,1 %	33,2 %	32,4 %	13,3 %	0,6 %	1,4 %
ÚK	0,8 %	21,7 %	34,9 %	27,2 %	0,9 %	7,6 %
Celá ČR	0,5 %	17,6 %	33 %	29,9 %	1,3 %	12,5 %

Uvedený procentní podíl se týká obyvatel ve věku 15 a více let.

Sociální služby a sociální práce v oblasti sociálního začleňování

V obci působí příspěvková organizace **Obrnické centrum sociálních služeb** (OCSS), která má 5 registrovaných sociálních služeb. Sociální služby jsou v obci vnímány veřejností jako velmi prospěšné.

Registrované sociální služby OCSS:

- odborné sociální poradenství „Obrnická sociální poradna“
- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi „Olivín“
- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež „Vulkán“ 13–26 let
- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež „Galaxie“ 6–12 let
- terénní programy „Spolu v ulicích“

Terénní sociální práci dále vykonávají pracovníce Kontaktního pracoviště Most Úřadu práce ČR (dále KP ÚP), oddělení hmotné nouze, a to u klientů, kteří pobírají dávky v hmotné nouzi. Provádějí sociální šetření v místě pobytu, poskytují základní sociální poradenství i základní dluhové poradenství.

Agendu sociálně právní ochrany vykonává pro Obrnice Magistrát města Mostu, odbor sociálních věcí. V rámci agendy OSPOD působí také kurátoři pro mládež.

2.2 Charakteristika sociálního vyloučení

Sociální vyloučení vychází z premisy, že existuje určitá část společnosti, která je znevýhodněna vůči zbytku. Celé skupiny lidí či jednotlivci jsou vytěšňováni na okraj společnosti a je jim omezován nebo zamezen přístup ke zdrojům, které jsou ostatním členům společnosti dostupné. K sociálnímu vyloučení nedochází pouze omezováním přístupu k jednomu zdroji, ve hře je vždy více různých faktorů, které se kumulují.

V českém kontextu je sociální vyloučení spojováno především s těmito oblastmi:

- Bydlení (život bez střechy, bez bytu, ubytovny, azylové byty, nestabilní nebo nevhodné byty)
- Vzdělávání (jen základní nebo nedokončené základní vzdělání, docházka do segregovaných škol, v minulosti absolvování tzv. praktických nebo zvláštních škol)
- Zaměstnání (dlouhodobá nezaměstnanost, nárazová neregistrovaná práce apod.)
- Zadluženost a vyloučení z finančního trhu (exekuce, lichva apod.)
- Prostorová segregace (zhoršená dostupnost veřejných služeb, zaměstnání, nižší kvalita veřejného prostoru)
- Zdraví (nižší naděje dožití spojená s nižším vzděláním, sociálními nerovnostmi nebo nedostupností lékařské péče)

Obrnice jsou obcí maximálně zatíženou sociálním vyloučením. V blízkém okolí se nacházejí další města s velkým počtem sociálně vyloučených osob (např. Most a Bílina), mezi jednotlivými obcemi v regionu probíhá poměrně čilá migrace sociálně vyloučených. Dle místních aktérů se do Obrnic stěhují sociálně vyloučení z různých, i vzdálených částí republiky. Z hlediska skladby obyvatelstva a charakteru bydlení jsou Obrnice rozděleny na dvě geografická území. První se nachází mimo centrum, ve starší části Obrnic, Chanova a Českých Zlatníků, tato část obce je tvořena rodinnými domky. Za druhou část lze považovat centrum a tzv. Malé a Velké sídliště na jižním a východním okraji Obrnic, kde převážnou většinu obyvatel tvoří sociálně vyloučení. Nejedná se o prostorové vyloučení – jde o běžnou zástavbu nedaleko centra obce. Základní občanská vybavenost (základní škola, obchody, Obecní úřad) je v dosahu cca 5–10 minut chůze. Obytnou zástavbu Malého a Velkého sídliště tvoří 21 panelových domů o 3–7 podlažích, v nichž se nachází cca 600 bytů. Panelové domy byly vystavěny převážně v 70. letech dvacátého století. Bytový fond vlastní z větší části společenství vlastníků jednotek, dále pak dva soukromí vlastníci a obec.

Lokality s vysokým podílem obyvatel romského etnika a sociálně vyloučených osob vznikly stěhování těchto osob za levným bydlením jednak v rámci druhé vlny migrace Romů

z východního Slovenska v roce 1985, jednak postupným přestěhováním Romů a sociálně vyloučených osob z Mostu a jiných částí kraje, a také přílivem vystěhovaných sociálně vyloučených osob z „lukrativních“ lokalit, např. z Prahy a jejího okolí) (Koncepce prevence kriminality).

Sídlišťe vykazují všechny průvodní jevy sociálně vyloučených lokalit, jakými jsou zvýšená kriminalita, chudoba, vysoká zadluženost obyvatel, nízká úroveň vzdělanosti, vysoká míra nezaměstnanosti a různé druhy závislostí u osob zde žijících. Podle kvalifikovaného odhadu lokálních aktérů (Obecní úřad, OCSS) je zde významně zastoupena lichva – velmi často se s ní při práci s obyvateli obce setkávají. Ojedinelé se zde vyskytují krádeže, gamblerství, narkomanie a alkoholismus. Problémovou skupinou jsou hlavně mladiství.

V roce 2019 provedla obec situační analýzu, v rámci které respondenti nejčastěji zmiňovali, že se jim v Obrnicích nelíbí nic, nejvíce jim vadí nepořádek, hluk, rušení nočního klidu, zničené domy, přistěhovalci a nepřizpůsobiví občané, vysoké množství Romů (Situační analýza v obci Obrnice v roce 2019). Navzdory zmíněnému je ale sociální situace v obci relativně stabilizovaná. Jako pozitivní a zklidňující činitel k tomu přispívají především realizovaná opatření v oblasti sociálního začleňování.

Umístění sociálně vyloučených lokalit v obci

Členové LP v rámci pracovních skupin definovali cílové skupiny osob, které jsou v Obrnicích sociálně vyloučeny nebo sociálním vyloučením ohroženy:

- a) osoby dlouhodobě nezaměstnané
- b) osoby s nízkou kvalifikací nebo jinak znevýhodněné na trhu práce

- c) osoby závislé na sociálních dávkách a dávkám pomoci v hmotné nouzi
- d) osoby zadlužené a nekompetentní hospodařit s finančními prostředky
- e) rodiny s dětmi s mnohačetnými sociálními problémy
- f) děti do 15 let ohrožené školním neúspěchem, drogovou problematikou (především marihuana), patologickým trávením volného času
- g) mládež od 15 do 26 let ohrožená nezaměstnaností, nízkým vzděláním, drogovou problematikou (především marihuana), patologickým trávením volného času

LP dále definovalo hlavní problémy, které se v prostředí sociálního vyloučení v Obrnicích vyskytují:

- a) enormní zadluženost a probíhající exekuce
- b) riziko ztráty bydlení, nejisté a nevyhovující bydlení dle typologie Ethos⁶
- c) nedostatek malometrážních bytů s levnějšími náklady na bydlení pro potřeby jednotlivců, matek samoživitelek, seniorů apod.
- d) spekulace s byty (byty skupují podnikatelé a pronajímají je osobám, které pobírají sociální dávky, zneužívají jejich špatné sociální situace a nemožnosti dosáhnout na lepší bydlení – nemovitosti bývají ve špatném stavu, nájemníci mají nestabilní právní podmínky (např. smlouvy na 3 měsíce i méně apod.)
- e) nezaměstnanost, nedostatek pracovních příležitostí pro osoby s nízkým vzděláním přímo v obci, nedostatek částečných úvazků pro matky s více dětmi, samoživitelky
- f) nepodnětné prostředí pro děti, sociální izolace etnických skupin obyvatel
- g) nižší školní docházka u dětí, špatný školní prospěch, nedostatečná připravenost, nedostatek pomůcek – nedostatečné rodičovské kompetence
- h) normalizace specifického životního standardu z pohledu sociálně vyloučených obyvatel
- i) nízká motivace ke vstupu do legálního zaměstnání (exekuce, nízká minimální mzda a dal.)

2.2.1 Index sociálního vyloučení⁷

Pro vyhodnocení celkového rozsahu sociálního vyloučení vyvinula ASZ jednotný nástroj, který v sobě zahrnuje klíčové ukazatele z různých oblastí sociálního vyloučení – **Index sociálního vyloučení**. Škála indexu nabývá hodnot od 0 do 30 bodů, přičemž hodnota 0 znamená absenci nebo minimální rozsah sociálního vyloučení a hodnota 30 bodů nejvyšší míru zatížení sociálním vyloučením. Základní územní úrovně, k níž se index sociálního vyloučení vztahuje,

⁶ Ethos – evropská typologie bezdomovství a vyloučení z bydlení v prostředí ČR, vytvořená Evropskou federací národních sdružení pracujících s bezdomovci. www.feantsa.org/download/cz___8621229557703714801.pdf

⁷ www.socialni-zaclenovani.cz/index_socialniho_vyloucení/

reprezentují obce. Jednotlivé indikátory vycházejí z administrativních dat, která jsou centrálně evidována a pravidelně aktualizována.

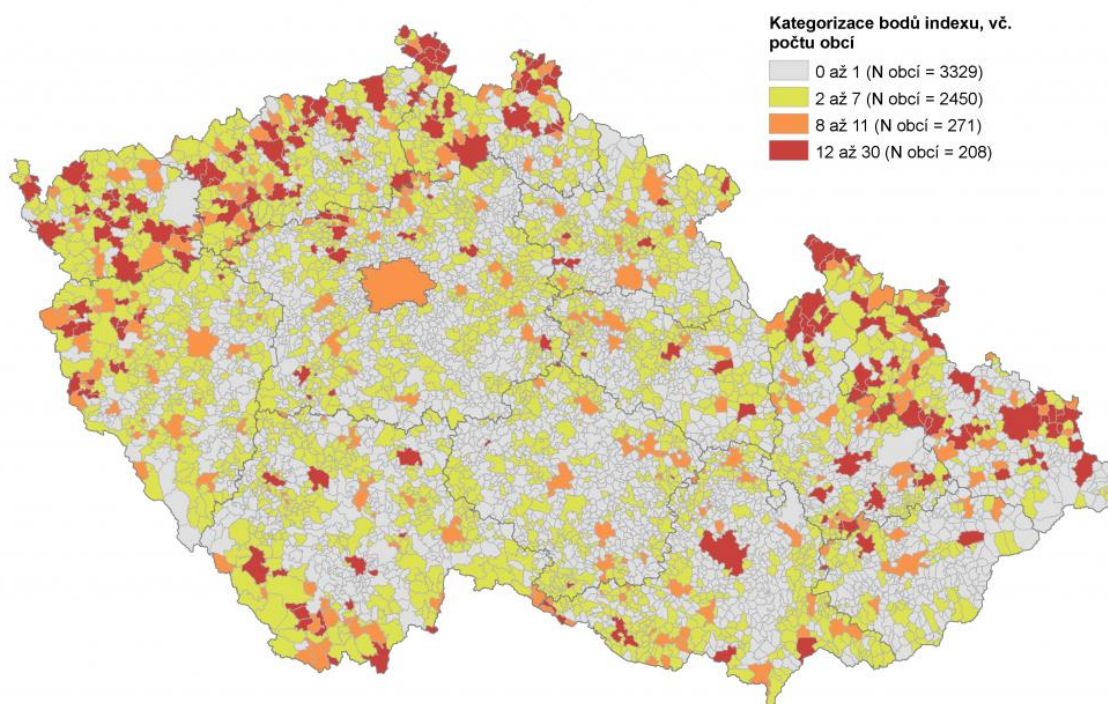
Seznam indikátorů obsažených v indexu:

- Příjemci příspěvku na živobytí (zdroj dat: MPSV)
- Příjemci příspěvku na bydlení (zdroj dat: MPSV)
- Osoby v exekuci (zdroj dat: Exekutorská komora ČR)
- Dlouhodobě nezaměstnané osoby (zdroj dat: Úřad práce ČR)
- Předčasné odchody ze systému vzdělávání – běžné třídy (zdroj dat: MŠMT)

Využití administrativních dat umožňuje srovnání míry sociálního vyloučení mezi různými územími a také sledování vývoje rozsahu sociálního vyloučení v čase.

Zpráva o rozsahu sociálního vyloučení v Ústeckém kraji⁸ uvádí z hlediska srovnání podílu obcí dle kategorií indexu ÚK vůči celkovému stavu v ČR, že zatížení ÚK bylo výrazně vyšší – obce s 8 a více body tvořily v případě ÚK 20,9 % ze všech obcí, zatímco v případě ČR 8,3 % ze všech obcí. ÚK se tak, vedle Karlovarského kraje a Moravskoslezského kraje, řadí mezi nejvíce zatížené kraje sociálním vyloučením v ČR.

Index rozsahu sociálního vyloučení v obcích v roce 2020

Zdroj: Socialni-zaclenovani.cz

⁸ Rozsah vyloučení v Ústeckém kraji, 2020, Agentura pro sociální začleňování

[file:///C:/Users/kreeva2/Downloads/Rozsah-soc.-vylou%C4%8Den%C3%AD-zpr%C3%A1va-ULK_final%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/kreeva2/Downloads/Rozsah-soc.-vylou%C4%8Den%C3%AD-zpr%C3%A1va-ULK_final%20(1).pdf)

Z hlediska míry sociálního vyloučení jsou Obrnice v celorepublikovém srovnání nejzatíženější obcí v ČR. Stav se v posledních letech příliš nemění, hodnota indexu sociálního vyloučení se pohybuje mezi hodnotami 27 až 30. Stejný vývoj probíhal v rámci ORP Most, zatímco ÚK jako celek vykazoval mírné zlepšení.

Index sociálního vyloučení – územní srovnání 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Obrnice	30	29	30	27	29
ORP Most	19,5	21,1	20,9	19	19,9
ÚK	15,5	15,4	14,8	13,7	14,1

Hodnoty indikátorů Indexu sociálního vyloučení v Obrnicích v letech 2016–2020 (popis jednotlivých oblastí je uveden v příslušných tematických kapitolách)

	2016	2017	2018	2019	2020
Příjemci příspěvku na živobytí	6	6	6	6	6
Příjemci příspěvku na bydlení	6	6	6	6	6
Osoby v exekuci	6	6	6	6	6
Dlouhodobě nezaměstnaní	6	6	6	4	6
Předčasné odchody ze systému vzdělávání – běžné třídy	6	5	6	5	5

2.2.2 Vyplácené sociální dávky

Důležitým indikátorem vypovídajícím o míře sociálního vyloučení je počet osob pobírajících dávky v hmotné nouzi. V následující tabulce je uveden podíl příjemců jednotlivých dávek v průměrném měsíci (přepočten na obyvatelstvo ve věku 15+).

	k 31. 12. 2018			k 31. 12. 2019			k 31. 12. 2020		
	Obrnice	ÚK	Celá ČR	Obrnice	ÚK	Celá ČR	Obrnice	ÚK	Celá ČR
Doplatek na bydlení	4,4 %	0,9 %	0,5 %	2,7 %	0,7 %	0,4 %	2 %	0,6 %	0,4 %
Příspěvek na živobytí	8,5 %	2 %	0,9 %	7 %	1,5 %	0,7 %	7 %	1,4 %	0,7 %
Příspěvek na bydlení	11 %	3,6 %	2,1 %	9,4 %	3,2 %	1,8 %	9,4 %	3 %	1,7 %
Mimořádná okamžitá pomoc *	0,0007	0,0003	0,0002	0,0002	0,0002	0,0002	0,0004	0,0002	0,0002

* počet vyplacených dávek na 1 obyvatele v průměrném měsíci

(zdroj: ČSÚ)

2.2.3 Dluhová problematika

Dalším z indikátorů míry sociálního vyloučení je míra předluženosti obyvatel. Zadluženost s sebou nese významné ekonomické a sociální důsledky, je mimo jiné uváděna jako jedna z hlavních příčin ztráty bydlení, která může vést k sociálnímu vyloučení. Významná je souvislost s legálním pracovním trhem, který je pro osoby v exekuci často nevýhodný. Z tohoto důvodu setrvávají v nelegálních zaměstnáních, díky kterým mohou zajistit adekvátní příjem domácnosti.

Statistiky Exekutorské komory ČR nabízejí možnost srovnání dat k 31. 12. 2021 za Českou republiku, ÚK a obec Obrnice. Z hlediska podílu osob v exekuci je ÚK s hodnotou 11,5 % nejzatíženějším krajem v ČR. Údaj za ÚK je o 5 procentních bodů vyšší než za celou ČR (6,5 %) a o 23,4 nižší než v Obrnicích⁹ (34,9 %). Průměrný počet exekucí na osobu činil v ČR 6,3, v rámci ÚK 7 a v Obrnicích byla hodnota průměrného počtu exekucí na osobu 6,5.

Meziroční srovnání exekucí v Obrnicích (2016–2021)

	2016	2017	2019	2021
Počet obyvatel nad 15 let	1650	1617	1644	1660 (převzato z 2020)
Počet osob v exekuci	812	857	824	743
Celkový počet exekucí	4465	4767	4709	4800
Podíl osob s více než 10 exekucemi	-	16 %	18 %	-
Podíl osob nad 15 let v exekuci	49,2 %	53 %	50,1 %	44,8 %
Průměrný počet exekucí na osobu	5,5	5,6	5,7	6,5

Zdroj: Exekutorská komora ČR, mapaexekuci.cz

Z dostupných údajů je zřejmé, že v Obrnicích se během posledních několika let příliš neměnil celkový počet osob v exekuci i podíl osob v exekuci, v roce 2021 oba ukazatele klesly. Došlo ale k nárůstu počtu osob s více než 10 exekucemi i průměrného počtu exekucí na osobu. Snížil se tedy počet osob v exekuci, ale zvýšila se exekuční zátěž jednotlivých dlužníků.

⁹ Statistiky Exekutorské komory ČR počítají podíl osob v exekuci z celkového počtu obyvatel daného posuzovaného celku. Mapa exekucí (mapaexekuci.cz), jejíž údaje jsou použity v následující tabulce, přepočítává podíl z obyvatel starších 15 let.

K 31. 12. 2019 mělo celkem 51 osob z Obrnic schváleno povolení oddlužení (osobní bankrot), což bylo 3,14 % osob nad 18 let věku. Za rok 2021 tento podíl poklesl na 2,89 %, což odpovídá počtu 78 osob vstupujících do insolvence. Počet občanů ČR vstupujících v roce 2021 do insolvence poklesl i na celorepublikové úrovni. Přesto jsou Obrnice, co týká osob vstupujících do insolvence, nad průměrem jak Ústeckého kraje (2,27 %), tak nad republikovým (1,27 %). Zvýšenou míru osob v insolventci v Obrnicích by bylo možné, s velkou pravděpodobností, přisoudit dostupnosti kvalitního dluhového poradenství přímo ve městě, s vazbou na Občanskou poradnu Diakonie Most ČCE a Charitu Most s pobočkou v Janově – více níže v textu. Na insolventci lze pohlížet jako na aktivní řešení vlastní předluženosti daného dlužníka, ale také jako na „osobní bankrot“ čili selhání jednotlivce, proto jsou zákonné podmínky vstupu do insolvence v ČR oproti jiným evropským státům stále přísné. Ze zkušeností místních dluhových poradkyň lze konstatovat, že vstup do insolvence je pro většinu osob ze sociálně vyloučených lokalit stále nedostupný. Přičemž experti na dluhovou problematiku se shodují, že zmírnění podmínek pro vstup do insolvence by bylo pro stát užitečné – přineslo by předluženým osobám možnost ucházet se o pracovní místo na otevřeném trhu práce, přineslo by úsporu/zisk financí státnímu rozpočtu.

Vysoká míra zadluženosti je místními aktéry vnímána jako velmi zásadní problém. Významná je především souvislost s legálním pracovním trhem, který je pro osoby v exekuci často nevýhodný. Kvůli exekučním srážkám dochází ke snížení příjmu ze mzdy a výsledná částka nemusí pokrývat potřebné náklady na chod domácnosti. Výše těchto srážek je sice omezena nezabavitelným minimem, avšak v případě nízkopříjmových skupin mnohdy dochází k tomu, že nezabavitelné minimum je nižší než výše jejich potenciální čisté mzdy plynoucí z legálního zaměstnávání. V případě, že dlužníci zároveň pobírají sociální dávky, představuje nástup do legálního zaměstnání riziko ukončení jejich vyplácení, sociální dávky jsou totiž vypočítávány z příjmu před provedením exekučních srážek. Vystavení domácnosti takovému existenčnímu rizikům může v případě nouze vést k dalšímu zadlužování. Z tohoto důvodu setrvávají v nelegálních zaměstnáních, díky kterým mohou zajistit adekvátní příjem domácnosti.

Se zadlužeností souvisí lichva, násilné a nezákonné praktiky vymáhání peněz, se kterými se setkávají obyvatelé v sociálně vyloučených lokalitách. Poznatek z praxe je ale takový, že mají strach situaci řešit a obrátit se na Policii ČR.

OCSS (SAS pro rodiny s dětmi a terénní programy) spolupracuje s Charitou Most na poskytování potravinové pomoci podle potřeb uživatelů. V rámci Charity funguje i sociální šatník. V oblasti materiální pomoci je v Obrnicích dále aktivní člen církve p. Kováč – spolupracuje s potravinovou bankou, s pracovníky SAS pro rodiny s dětmi domlouvá, co jejich uživatelé potřebují.

Dluhy vůči obci

Zadluženost vůči obci se týká v naprosté většině případů dluhu na poplatku za svoz komunálního odpadu a nájemného v obecních bytech.

Dluhy na poplatku za svoz komunálního odpadu

Obec od roku 2009 eviduje celkový dluh na odpadech ve výši 4 970 000 Kč. Předpis na rok 2021 byl cca 1 109 000 Kč a zaplacen bylo 520 000 Kč. Z evidence obce vyplývá, že každoročně je uhrazeno přibližně 50 % předpisu. Dluh tak každý rok stoupá o přibližně půl milionu korun. Výše poplatku je v Obrnicích stanovená na částku 500 Kč ročně na osobu. Agendu má na starosti pracovnice Obecního úřadu. Dlužníkům je umožněno rozdělení platby do více splátek. Je to běžná praxe, občané jsou o této možnosti informováni a je jim aktivně nabízena. Za rok 2021 vydala více než 250 platebních výměrů na úhradu dluhu, přibližně 10 dlužníků využilo možnosti dohody o splátkách. Při řešení dluhů obec úzce spolupracuje se sociální poradnou (OCSS). Obyvatelé mají možnost žádat o dávku hmotné nouze na úhradu poplatku, problémem však je, že nejprve by museli odpady zaplatit a následně požádat o proplacení. Většinou se jedná o vícečetné rodiny, pro které je celková částka příliš vysoká a na její úhradu nemají.

Dluhy na nájemném

Celkový dluh na nájemném v obecních bytech byl ke konci roku 2016 ve výši 7 394 669 Kč, tato částka je za období od ledna 1994. Jedná se o dluh osob, které již nejsou dosažitelné a dluh nebude možné vymoci (nebydlí již v Obrnicích, zemřeli, ...). Za období 2017-2021 dluhy činí 681 843 Kč. Jedná se o dluhy, které jsou částečně a v různé míře spláceny. Aktuálně obec eviduje 25 dlužníků bydlících v obecních bytech, kteří dluží celkem 348 565 Kč. Dalších 16 dlužníků se již odstěhovalo a jejich dluh činí 275 403 Kč.

Bytový fond obce mají na starosti Technické služby Obrnice, příspěvková organizace obce (dále TS). Zaměstnankyní TS je referentka, která se zabývá bytovým hospodářstvím a součástí její náplně práce je sledování a vymáhání pohledávek na nájemném. Dluhy se primárně snaží řešit dohodou – je v kontaktu s dlužníky, domlouvá s nimi splátkové kalendáře. Úzce spolupracuje s OCSS – předává dlužníkům kontakt na poradnu, případně ji terénní pracovnice doprovází rovnou na jednání s dlužníky a nabízí pomoc. Dohody o splátkách na úhradu dluhu na nájemném jsou v současné době dojednány s 10 osobami.

Na úhradu nákladů na bydlení osob pobírajících dávky v hmotné nouzi je využíván institut zvláštního příjemce. OCSS je v rámci práce s klienty v kontaktu s KP ÚP, především s pracovníky oddělení hmotné nouze, spolupráce je hodnocena jako dobrá.

V rámci prevence nárůstu případného dluhu na nájemném uzavírá obec s novými nájemníky, u kterých zatím nezná jejich platební morálku, zpočátku smlouvu na 1 měsíc, a následně ji prodlužuje. Pokud vznikne problém s úhradou nájemného, TS nájemníka kontaktují hned následující měsíc a vyzvou ho k osobní návštěvě, kde mu je případně nabídnuta možnost hradit dluh ve splátkách. S nájemníkem, který nespolupracuje, není nájemní smlouva prodloužena. Nestane se tak, že by nájemník dlouhodobě neplatil a dluh narůstal. Pokud se nájemník osvědčí a nenastane žádný problém, je doba, na kterou je smlouva uzavřena, prodloužena.

V případě dluhů na odpadech i na nájmech tedy platí, že probíhá jejich monitoring, dlužníci jsou kontaktováni bez prodlení, aby dluh nenarůstal. Je jim nabízena možnost úhrady ve splátkách a zprostředkována pomoc sociálních služeb (OCSS).

Kromě dluhů vůči obci jsou se ve značné míře vyskytují dluhy na nájmech v soukromých bytech, nebankovních půjčkách, či u dalších subjektů, jakými jsou zdravotní pojišťovny, poskytovatelé telekomunikačních služeb, či dopravní podniky. Pokud uživatel služeb OCSS dluží za nájemné u soukromého pronajímatele, OCSS se snaží komunikovat majitele a pomoci zprostředkovat řešení (uzavření splátkového kalendáře, přestěhování dlužníka do menšího bytu). Ne se všemi soukromými majiteli se ale taková spolupráce daří, je to individuální.

Dluhové poradenství

V rámci Obrnické sociální poradny (součástí OCSS) funguje dluhová poradna, která úzce spolupracuje s terénními pracovníky v sociálně vyloučených lokalitách. Jedná se o celkovou aktivizaci uživatelů služby k řešení své zadluženosti. V praxi jde převážně o mapování dluhů, shromáždění dokumentů, zprostředkování kontaktů na věřitele, exekutory a další instituce, pomoc v komunikaci s nimi, s dojednáváním splátkových kalendářů apod. Akreditaci na oddlužení OCSS nemá, navázalo proto spolupráci s Diakonií ČCE Most a s Charitou Most – Komunitní centrum Janov, které akreditací disponují. Pokud má klient OCSS zájem podat návrh na povolení oddlužení, poskytnou mu základní dluhové poradenství, pomohou mu připravit podklady, předají mu kontakt na dluhové poradny v Mostě nebo v Janově, v případě potřeby ho doprovázejí. Tuto spolupráci by chtěli nadále rozvíjet, aby zajistili pro klienty celé spektrum služeb. Případů podávání návrhů na povolení oddlužení je ale velmi málo, protože dlužníci většinou nesplňují podmínky (především z důvodu chybějícího příjmu).

Vzhledem k sociální situaci nejsou pro cílovou skupinu dosažitelné služby placeného právníka, možnost využití bezplatného právního poradenství v Obrnicích není. V minulosti zde bezplatný právník fungoval v rámci OCSS a osvědčil se, jeho služby byly využívány. Tato služba v obci velmi chybí, ale už se na ni znovu nepodařilo sehnat finance. V případě nutnosti oslovují bezplatného právníka při mostecké poradně, ale je to možné spíše výjimečně.

2.2.4 Rodina, mládež, volný čas

Věkové složení obyvatel Obrnic k 31. 12. 2020 – územní srovnání

Věková skupina	Obrnice (celkem 2 181 obyvatel)	Okres Most (celkem 110 933)	ÚK (celkem 817 004)	Celá ČR (celkem 10 701 777)
0–14 let	23,9 %	15,9 %	16,1 %	16,1 %
15–64 let	65 %	64,8 %	64 %	63,8 %
65 a více let	11,1 %	19,4 %	19,9 %	20,2 %

(zdroj: ČSÚ)

Podle údajů Českého statistického úřadu k 1. 1. 2021 byla obec s průměrným věkem 34,8 nejmladší obcí v ÚK. Děti a mládež jsou mezi obyvateli Obrnic v porovnání s okresem, krajem i celou ČR nadprůměrně zastoupeni, je tedy potřeba věnovat jim pozornost. Vzhledem k tomu, že v bytech v sociálně vyloučených lokalitách často žije vyšší počet osob, řada dětí a mládeže nemá vhodné podmínky a tráví volný čas venku. Aby nedocházelo k jeho trávení patologickým způsobem, je důležité toto téma řešit a nabídnout jim vhodnější možnosti. Problémy způsobuje i to, že se mládež schází pozdě večer na dětských hřištích a jsou hluční, ostatní obyvatelé si pak stěžují. V rámci situační analýzy z roku 2019 označilo 25,5 % respondentů jako nejproblematictější věkovou kategorii osoby ve věku 5–8 let, 40 % respondentů osoby ve věku 9–14 let a 26,7 % respondentů osoby ve věku 15–19 let. Celkem tedy za nejvíce problematické považuje děti a mládež 92,2 % respondentů. Na tomto místě je třeba zmínit vývoj situace po zavedení opatření ze strany obce. Situační analýza byla poprvé provedena v roce 2015, kde byla jako jednoznačně neproblémovější kategorie označena mládež ve věku 15–20 let, což se v roce 2019 změnilo. Je tedy patrné, že díky zahájení činnosti NZDM pro tuto věkovou kategorii a dalším aktivitám cílícím na mládež došlo z pohledu veřejnosti ke zlepšení situace. V roce 2019 výsledek situační analýzy motivoval vedení obce k dalšímu opatření, kterým byl vznik NZDM pro děti ve věku 6–12 let.

Klíčovým aktérem v oblasti rodiny, dětí a mládeže je OCSS, které poskytuje několik registrovaných sociálních služeb zaměřených na rodiny, děti a mládež.

V rámci **NZDM** nabízejí aktivity pro děti a mladé od 6 do 26 let.

NZDM Galaxie (6–12 let): významnou náplní činnosti je doučování, děti docházejí rovnou ze školy, udělají si úkoly, učí se. Kromě toho se konají aktivizační činnosti, např. tvoření, zpívání, cvičení. Kapacita je 15 dětí, je dostačující. Nyní působí v provizorních prostorách, v rámci MAS

Naděje je již podán projekt na rekonstrukci prostor v panelovém domě v sociálně vyloučené lokalitě, kde již dvě sociální služby působí.

NZDM Vulkán (13–26): nenabízí pravidelné kroužky, ale na každý den je připravena nějaká aktivita. Uživatelé mají k dispozici hernu, kde si mohou zahrát na Play station, zacvičit si, využít počítače pro učení apod. Také se zaměřuje na doučování, ale především těch mladistvých, kteří po základní škole pokračují dál ve studiu. Pracovníci pomáhají s přípravou studentů na reparaťy či jiné zkoušky (přijímací, závěrečné, v autoškole, apod.). Hlavními cíli je udržet studenty na středních školách, nestudenty motivovat k práci a pro všechny zajistit takové volnočasové aktivity, které mladé lidi přivedou do NZDM, aby mohli trávit čas smysluplným způsobem, místo na ulicích.

Pracovníci NZDM pravidelně zjišťují, jaké jiné, nové aktivity by uživatele bavily, o co by měli zájem, ale uživatelé většinou sami nemají nápady, nejsou v tomto směru příliš aktivní. Praxe je spíš taková, že vědí, co je možné v NZDM dělat a mají zájem o to, co již znají. Pokud ale přijdou s vlastním požadavkem, pracovníci jim vyjdou vstříc a program přizpůsobí.

U menších dětí v NZDM Galaxie se více snaží o nastavování režimu. Ze zkušeností pracovníků NZDM je to patrné u dětí, které přecházejí z NZDM Galaxie do NZDM Vulkán – jsou zvyklé na to, že existuje nějaký řád, mají zažitý režim (např. když přijdou ze školy, nejdřív si udělají úkoly a pak se jdou bavit). U starších dětí, které tuto zkušenost nemají, to tak nefunguje. Ty je třeba nejprve zaujmout, „nalákat“ na aktivity, aby NZDM začaly navštěvovat, a pak s nimi teprve postupně pracovat.

Rodiče s malými dětmi mohou navštěvovat **Sociálně aktivizační službu Olivín**, která disponuje vybavenou hernou a interaktivní tabulí. Pravidlem je, že do aktivit se vždy zapojují i rodiče (kvůli získávání a zvyšování kompetencí).

Během roku OCSS organizuje jednorázové akce pro uživatele (např. pohádková cesta, Mikulášská apod.). Kvalifikovaným odhadem existuje v Obrnicích pouze malá skupina dětí, která se neúčastní žádných aktivit OCSS, většina alespoň někam dochází.

Práce s dětmi a mládeží v obci

V Obrnicích působí několik nestátních neziskových organizací, které se v rámci své činnosti věnují dětem a mládeži.

Při **Sboru dobrovolných hasičů** funguje Družstvo mladých hasičů, do kterého se mohou zapojit děti cca od 4 do 18 let. Děti a mládež se sociálně vyloučených lokalit ale kroužek nenavštěvují – dle vedoucího se přijdou podívat, ale pak je odradí, že se mají na další schůzky něco doma naučit, připravit se, že mají chodit pravidelně. Z jejich zkušeností děti, které „fungují“ ve škole, jsou zvyklé na režim, do jejich kroužku docházejí, ty, co na toto zvyklé nejsou, tak chodit přestanou.

TJ Sokol Obrnice trénuje fotbalisty ve věku cca 5 až 14 let. Příspěvek činí 100 Kč na rok, jeho výše by tedy pro nikoho neměla být bariérou. Mají také zkušenost s tím, že děti a mládež ze sociálně vyloučených lokalit odrazuje pravidelnost a řád.

Zájemci mohou ve volném čase navštěvovat školní hřiště, kde se dají provozovat různé sportovní aktivity, ale tuto možnost obyvatelé sociálně vyloučených lokalit nevyužívají.

Možností pro trávení volného času je v Obrnicích dle zástupců obce dost, děti a mládež ze sociálně vyloučených lokalit je ale většinou nevyužívají (kromě aktivit nabízených OCSS).

Zkušenosti pracovníků OCSS nabízejí jiný úhel pohledu: je třeba, aby děti i mládež někdo vedl – oslovil je, zorganizoval, nabídl jim aktivitu¹⁰. Problém, který zmiňují výše uvedené organizace, se týká především toho, že se u nich nabízí jednotvárná aktivita se stejným zaměřením, vyžadující striktní pravidelnost (což je vzhledem k druhu aktivity samozřejmé a není samo o sobě problém). Jde o to, že tato cílová skupina potřebuje rozmanitost a flexibilitu. Do NZDM mohou přijít, kdy chtějí a pokaždé mohou dělat něco jiného, co je zrovna zaujme, nebo na co mají náladu. Cílem tedy nemůže být zaměřit se na jednu oblast a rozvíjet ji, ale podpořit všeobecně zájem o cokoli, co by je jakýmkoliv směrem posunulo dál, nebo jim pomohlo se zlepšit v čemkoliv, co oni sami chtějí.

Kromě výše uvedených funguje v Obrnicích **komunitní centrum Duhovka**, které se zaměřuje především na neorganizované děti a mládež ze sociálně vyloučených lokalit. Program zajišťují zaměstnanci financovaní prostřednictvím KP ÚP (společensky účelná pracovní místa) společně s dobrovolníky (často z řad bývalých uživatelů). Věnují se školní přípravě dětí a volnočasovým aktivitám (různé kroužky, taneční aktivity). Snaží se děti integrovat a učí je fungovat v běžném světě – jezdí s nimi pravidelně na výlety mimo Obrnice do divadel, na zámky, do muzeí apod. Každoročně Duhovka organizuje celoprázdninový příměstský tábor, který je již od roku 2009 financován prostřednictvím dotace z Programu prevence kriminality MV ČR.

Sociální práce s rodinami ohroženými nepříznivou sociální situací

Od ledna 2020 realizuje obec Obrnice projekt **Kruh pomoci rodinám v Obrnicích**, který je zaměřen na podporu inovativních služeb pro ohrožené rodiny a děti prostřednictvím propojení intenzivní spolupráce mezi dotčenými stranami v procesu pomoci. Jedná se o komplexní pomoc rodinám, které se potýkají s více problémy najednou. Do projektu jsou zapojeni poskytovatelé sociálních služeb, zástupci mateřské i základní školy, v případě potřeby

¹⁰ Například když pracovník OCSS přijde do sociálně vyloučené lokality, vezme s sebou míč a nabídne dětem, že si s nimi zahraje fotbal, tak pak většinou jdou a zapojí se. Ale sami od sebe nikam na hřiště nepůjdou.

i Oddělení sociálně právní ochrany dětí v Mostě (dále OSPOD), spolupráci zastřešuje vedení obce. Setkávání probíhají cca jednou za 2 měsíce (dle potřeby i častěji), na místní úrovni a nejlépe se všemi dotčenými osobami z rodiny (tj. nejen zákonní zástupci, ale i nezletilé děti, příp. členové širší rodiny či přátelé).

Terénní pracovníci OCSS jsou neustále v terénu a v pravidelném kontaktu s dalšími pracovníky obce (referentka TS, APK, domovník). Společně se také scházejí na pravidelných schůzkách a předávají si poznatky a informace. Při přistěhování nové rodiny do sociálně vyloučené lokality s ní navazují kontakt, nabízejí své služby a snaží se rodinu začlenit mezi ostatní obyvatele.

Agendu sociálně právní ochrany vykonává pro Obrnice Magistrát města Mostu. OCSS v případě potřeby s OSPOD úzce spolupracuje. Nejvíce problémů eviduje OSPOD na tzv. Velkém sídlišti, nejčastěji jsou řešeny kauzy sociálně slabých rodin (např. problematika finančního zajištění rodin, zajištění řádné zdravotní péče, pravidelné docházky a samotné péče rodičů o dítě). Jako velký problém hodnotí OSPOD v rámci péče o dítě vysokou migraci v obci, což komplikuje systematickou práci s rodinou (Koncepce prevence kriminality).

2.2.5 Bezpečnost a prevence kriminality

Podle údajů Českého statistického úřadu¹¹ bylo v roce 2020 v ÚK spácháno 14 872 trestných činů, což představuje nejnižší počet registrovaných trestných činů v celé řadě sledování od roku 1991. V meziročním srovnání trestná činnost v ÚK v roce 2020 o 13,0 % (o 2 227 případů) poklesla. Počet spáchaných trestných činů se meziročně snížil ve všech krajích, k poklesu došlo i v případě Obrnic.

Trestné činy za obvodní oddělení Policie ČR – srovnání 2018–2020

Trestné činy	2018	2019	2020*
Vraždy	0	0	0
Znásilnění	0	0	0
Fyzické útoky	19	19	11
Loupeže	1	1	3
Vloupání do obydlí (vč. víkendových)	2	6	5
Krádeže automobilů	3	2	3
Krádeže věcí z automobilů	10	3	2
Krádeže jízdních kol	1	1	3

¹¹ Kriminalita v Ústeckém kraji v roce 2020, ČSÚ Dostupné z

https://www.czso.cz/documents/11248/155684373/Kriminalita_2020.pdf/b4e2a027-81be-4aeb-983f-7101bb673d32?version=1.1

Výroba, držení a distribuce drog	12	6	5
Ohrožení pod vlivem návykové látky	45	55	55
Ostatní trestné činy¹²	189	163	124

Zdroj: mapakriminality.cz

Pozn. * data jsou dostupná pouze za 1/2020–11/2020

Podle údajů z Mapy kriminality zaujímal v roce 2020 ve spádovém území Obvodního oddělení Obrnice z hlediska struktury trestné činnosti největší podíl na zjištěné kriminalitě ohrožení pod vlivem návykové látky (v naprosté většině se dle Mapy kriminality jedná o řízení vozidla pod vlivem alkoholu či drog), následované fyzickými útoky.

Na míře kriminality v Obrnicích se podílí nepříznivé socio-demografické a socio-ekonomické ukazatele. Jedná se zejména o vysokou nezaměstnanost v obci v rámci celého kraje i ČR, vysoký podíl osob ohrožených sociálním vyloučením v obci (vysoký počet osob v hmotné nouzi s vyplácenými dávkami pomoci v hmotné nouzi), nízkou vzdělanostní strukturu obyvatel obce, velkou migraci obyvatel, vysoký podíl osob propuštěných z vězení (Koncepce prevence kriminality Obrnice).

V rámci situační analýzy provedené v roce 2019 obec vytipovala riziková místa na základě tzv. pocitových map. Respondenti ohodnotili oblast bezpečnosti v obci jako nejproblematictější (průměrné hodnocení 4 - odpovídalo výroku „není to dobré, je potřeba to hodně zlepšit“).

V oblasti bezpečnosti je za největší problém považována lichva, zadluženost obyvatel, prostituce a užívání drog a jiných návykových látek, především marihuany a alkoholu. S tím dále souvisejí výtržnosti na veřejném prostranství. Problémovými lokalitami jsou tzv. Velké a Malé sídliště. Toto území je sice svou rozlohou vzhledem k celkové rozloze obce zanedbatelné, ale počtem evidovaných protiprávních jednání se však na celkovém nápadu trestných činů podílí zásadní měrou. Policie zde převážně řeší vandalismus, hádky, sousedské spory (často pod vlivem alkoholu a drog), nezřídka dochází i k fyzickým napadením a ohrožování kolemjdoucích. Samostatnou kapitolou je tzv. kriminalita latentní, která není z nejrušnějších důvodů na první pohled odhalitelná. Větší míra latence se předpokládá u domácího násilí, sexuálně motivovaných trestných činů mezi rodinnými příslušníky, u zneužívání dětí, drogové kriminality.

V obci sídlí obvodní oddělení Policie České republiky, která se podílí na preventivních programech (zejména ve spolupráci se ZŠ a NZDM). Poměrně dobře probíhá také spolupráce s Městskou policií Most, která v obci provádí dohled na základě veřejnoprávní smlouvy. Na starosti má také místní kamerový systém, který je postupně modernizován. Více informací

¹² Do kategorie ostatní činy se řadí např. maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, drogová kriminalita, výtržnictví, sprejství, ohrožování výchovy mládeže, požáry či podílíctví.

o činnosti Městské policie Most i obvodního oddělení Policie ČR je dostupných v Konceptu prevence kriminality obce Obrnice.

Trestná činnost v Obrnicích

Pro zhodnocení bezpečnostní situace může posloužit takzvaný **Index kriminality**¹³, který zpracovává data o trestné činnosti za spádová území jednotlivých obvodních oddělení Policie ČR. Nejnovější data jsou dostupná za období leden–listopad 2020, aby tedy byly údaje porovnatelné, i v letech 2016–2019 jsou vždy uvedené údaje za období leden–listopad.

Index kriminality – meziroční srovnání 2016–2020

	Obrnice	okr. Most	ÚK	Celá ČR
2016	239	228,8	208,3	194,1
2017	267	230,8	198,4	180
2018	305,4	211,5	187,6	171,1
2019	283,3	247,3	194,2	176,1
2020	207,5	203,7	169,8	148,6

(zdroj: mapakriminality.cz)

Opatření v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality

Mezi funkční preventivní opatření patří především **asistenti prevence kriminality a domovník – preventista**.

Asistenti prevence kriminality (dále APK) v Obrnicích působí již 12 let, postupně se navyšoval jejich počet až k současným 5 (2 v projektu MV a 3 z projektu OPZ). APK jsou zaměstnanci obce a mají přiděleného mentora z Městské policie Most, který je zaškoluje a podílí se na koordinaci jejich činnosti. APK působí především v oblasti sídlišť, dohlíží na veřejný pořádek, na ochranu veřejného majetku, dodržování nočního klidu, informují občany, odkazují je na další služby apod. Spolupracují s Policií ČR, s Městskou policií Most a terénními pracovníky OCSS, kteří se také podílejí na udržování veřejného pořádku v obci. Jejich činnost je v obci hodnocena pozitivně, je vnímána souvislost mezi činnostmi APK a snižující se kriminalitou. Podílí se na informovanosti občanů, či prevenci sociálně patologických jevů. Celkově přispívají k lepší kvalitě občanského soužití.

Domovník – preventista, podobně jako APK, pomáhá předcházet problémům v sousedských vztazích, vandalismu a přímo i nepřímo se podílí na prevenci kriminality v obci. V obci nyní působí jedna domovnice na celý úvazek v domě ve vlastnictví obce na adrese Nová Výstavba

¹³ Index kriminality udává počet spáchaných trestných činů za zvolené časové období na daném území, přepočtený na 10 tisíc obyvatel.

č. p. 198, kde pomáhá zajišťovat pořádek, přispívá ke zvyšování pocitu bezpečí nájemníků a vytváření si lepšího vztahu k místu, kde žijí. Působení domovníka se v obci osvědčilo, jeho činnost je vnímaná pozitivně, přispívá k udržování pořádku v přidělených objektech, zprostředkovává komunikaci obyvatelů s obcí, komunikuje ale také s APK a terénními pracovníky, podporuje zachovávání nočního klidu a celkově přispívá k prevenci výskytu sociálně patologických jevů. Situace v domech s domovníkem je klidnější než v domech ostatních, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo společenství vlastníků jednotek. Proto je jedním ze specifických cílů tohoto plánu zajistit pokračování jeho činnosti.

Dalším preventivním opatřením je projekt **Příměstský tábor**, financovaný Ministerstvem vnitra ČR a realizovaný ve spolupráci s Komunitním centrem Duhovka. Cílem tohoto projektu je nabídnout dětem z Obrnic smysluplné trávení volného času především v období letních prázdnin. Dopady příměstského tábora jsou zejména v oblasti prevence sociálně patologických jevů a podpoře zdravého osobnostního rozvoje dětí a mládeže, rozvoje sociálních kompetencí, sebedůvěry a hodnot.

V obci v rámci projektu OPZ (Prevence kriminality v Obrnicích a okolí) fungoval kromě APK a domovníka – preventisty i **Výbor pro prevenci kriminality**. Tvořili ho obyvatelé různých částí obce (např. problematické domy na sídlištích, České Zlatníky, Chanov), kteří se spolu s projektovým týmem zapojovali do zefektivňování systému prevence kriminality. Výbor se pravidelně scházel k řešení bezpečnostní situace v obci a na základě zjištěných potřeb obyvatel navrhoval opatření. Smyslem bylo setkávat se s lidmi, kteří v lokalitě žijí, a kteří interpretují problémy a předávají informace. Činnost výboru se velmi osvědčila, neboť se k vedení obce dostaly informace, které by jinak pravděpodobně nezjistilo, a naopak směrem k obyvatelům byly předávány relevantní informace, které jsou jinak mnohdy zkreslované, neúplné atd. V rámci plánovaného projektu prevence kriminality OPZ+ má obec zájem na obnovení činnosti výboru.

K překonávání bariér mezi sociálně vyloučenými a ostatními obyvateli obce a ke zlepšení kvality soužití v obci přispívá také každoroční konání řady společenských akcí v obci: pravidelně se konají např. Obrnické slavnosti, Mikulášská nadílka, Vánoční besídka, divadelní představení, pálení čarodějnic, Den dětí, v režii obce nebo OCSS.

2.2.6 Bydlení

Jak již bylo uvedeno výše, z hlediska skladby obyvatelstva a charakteru bydlení jsou Obrnice rozděleny na dvě geografická území. První se nachází mimo centrum a tato část obce je tvořena výhradně udržovanými rodinnými domky. Za druhou část lze považovat centrum a tzv. Malé a Velké sídliště na jižním a východním okraji Obrnic. Tvoří je 21 panelových domů o 3–7 podlažích, které byly vystavěny převážně v 70. letech dvacátého století. Podle údajů

Obecního úřadu se v nich nachází cca 600 bytů. Většina bytového fondu je v soukromém vlastnictví, majiteli jsou společenství vlastníků jednotek (některé byty v rámci SVJ odkoupila obec, ale je pouze menšinovým vlastníkem), QUICK I. v.o.s. a dále pak dva soukromí vlastníci. Převážnou většinu obyvatel sídlišť tvoří osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené. Sídlíště vykazují všechny průvodní jevy sociálně vyloučených lokalit, jakými jsou zvýšená kriminalita, chudoba, zadluženost obyvatel, nízká úroveň vzdělanosti, vysoká míra nezaměstnanosti, závislosti, nízká životní úroveň i úroveň bydlení ve velmi špatných hygienických podmínkách (štěnice, švábi, plíseň), negramotnost, špatná lékařská péče o děti. Otázka bydlení je v obci vnímána jako velmi problematická. Mezi hlavní nedostatky patří omezená nabídka různých typů bydlení, například nedostatek rodinných domů, nedostatek malometrážních bytů, a dále existence již zmíněných sociálně vyloučených lokalit Velkého a Malého sídliště. Problém, který aktéři zdůrazňují, je poměrně velká migrace obyvatel ze sociálně vyloučených lokalit, vnější i vnitřní – sociální služby např. s klientem bydlení řeší, ale ten se náhle odstěhuje, do daného bytu se nastěhuje někdo další a práce začíná od začátku. Velkou část bytů v soukromém vlastnictví ovládají spekulanti. Jedná se o klasický obchod s chudobou, byty pronajímají osobám pobírajícím sociální dávky za vysoké nájemné a vysoké kauce. V nejhrošším stavu je aktuálně dům č. p. 215–218. Vlastní ho společenství vlastníků jednotek, které již nefunguje. Je neobyvatelný, nikdo v něm již nežije. Obci v něm patří pouze tři byty, nemá tak možnost situaci řešit.

Bytový fond obce

Obec vlastní dva panelové domy na adrese Nová Výstavba č. p. 198 a 210–212 (v minulosti byly čtyři panelové domy ve vlastnictví obce zbourány z důvodu havarijního stavu). Panelový dům č.p. 198 prošel postupnou revitalizací, dům č. p. 210–212 je neobydlený a obec aktuálně řeší jeho budoucí revitalizaci.

Obec celkem vlastní 121 bytů. 85 z nich je obydlených (25 bytů v obecním domě č.p. 198 a 60 bytů v ostatních SVJ), 36 je prázdných (33 v obecním domě č.p. 210–212 a 3 v domě v soukromém vlastnictví č.p. 215–218).

Aby obec získala větší kontrolu nad svým bytovým fondem a nad tím, kdo se do bytů stěhuje, a zabránila spekulantům skupovat byty a stěhovat do Obrnic sociálně slabé obyvatele z lukrativnějších lokalit, začala před několika lety sama vykupovat byty do svého vlastnictví formou účasti v exekučních dražbách. V současné době, kdy ceny nemovitostí neustále rostou, ale obec naráží na finanční limity – je daný strop, který maximální nabízená kupní cena nesmí přesáhnout.

Cca 1x za 14 dnů se zástupci OCSS, škol, APK a domovník setkávají s místostarostou obce. V rámci této platformy si předávají informace z terénu o nových osobách a rodinách, které se do obce přistěhovali. Obec si tak udržuje přehled o migraci.

Pro přidělení obecního bytu je podmínkou bezdlužnost vůči obci – upřednostněni jsou žadatele, kteří mají práci a nemají dluhy. Velikost obce umožňuje individuální přístup, který svým způsobem nahrazuje dostupné bydlení – je možné získat byt bez kauce, nebo s nižšími nároky na kauci.

Prevence ztráty bydlení

V Obrnicích se dlouhodobě rozvíjí aktivity zacílené na prevenci ztráty bydlení. Příkladem dobré praxe je funkce **domovníka – preventisty**, který je v rámci projektu zaměstnán na pracovní smlouvu pod Obecním úřadem. Zajišťuje a spravuje chod obecního domu, komunikuje s obyvateli domu, dělá prostředníka mezi nimi a Obecním úřadem. K prevenci ztráty bydlení přispívá také činnost **referentky** zaměstnané u TS (blíže viz kapitola 2.2.3. Dluhová problematika). Jak již bylo zmíněno v kapitole Dluhová problematika, obec je velice aktivní při řešení dluhů na nájemném v obecních bytech, komunikuje v tomto směru zejména s OCSS. Jakmile je zjištěn problém, situace se neprodleně začne řešit.

Na prevenci se významně podílí také OCSS prostřednictvím terénní práce a sociálního poradenství pro osoby ohrožené ztrátou bydlení.

.

Sociální a krizové bydlení

Obec v předchozím SSPSZ (2015–2018) plánovala vytvořit sociální bydlení v počtu 16 bytů. Od tohoto záměru ale prozatím upustila a vyčkává na legislativní změny (zákon o sociálním/dostupném bydlení). Roli v rozhodnutí hrály také podmínky dotačních programů na sociální bydlení – velká spoluúčast a dlouhá udržitelnost. Jak již bylo zmíněno výše, obec postupuje individuálně při poskytování obecního bydlení, např. netrvá na úhradě kauce a do určité míry tím nahrazuje sociální (dostupné) bydlení. Ubytovna ani azylový dům v Obrnicích nejsou. Krizové bydlení je v případě potřeby zajišťováno mimo obec v azylových domech v Mostě, Duchcově apod.

2.2.7 Zaměstnanost

Otázka nezaměstnanosti je v regionu Mostecká jedním z hlavních sociálních problémů. Vysoká nezaměstnanost není krátkodobým či nahodilým jevem, okres Most se každoročně objevuje na předních místech v celorepublikových statistikách nezaměstnanosti.

Obrnice patří mezi obce v kraji (ale i v ČR), které pravidelně vykazují nejvyšší nezaměstnanost.

Míra nezaměstnanosti v % (přepočet na obyvatelstvo 15–64 let) – územní srovnání

Údaj k prosinci daného roku	Obrnice	Okres Most	ÚK	Celá ČR
2017	14	7,6	5,9	4
2018	10,6	6,2	4,9	3,3
2019	10,3	5	4,3	3,1
2020	14,7	7	5,8	4,2
2021	12,5	6,2	5,1	3,5

(zdroj: ÚP ČR)

V dubnu 2022 byla míra nezaměstnanosti 14,5 %, uchazečů o zaměstnání 223, volných pracovních míst 8. Míra nezaměstnanosti v Obrnicích byla nejvyšší ze všech obcí v mosteckém okrese. ORP Most ve stejném období vykazoval průměrnou míru nezaměstnanosti 6,8 %, Ústecký kraj 5,3 % a celá ČR 3,3 %.

Dlouhodobě nezaměstnaní (déle než 6 měsíců) – meziroční srovnání 2017–2021

Údaj k prosinci daného roku	Celkový počet nezaměstnaných	V evidenci déle než 6 měsíců	Podíl evidovaných déle než 6 měsíců
2017	195	132	67,7 %
2018	147	86	58,5 %
2019	145	48	33,1 %
2020	208	138	66,3 %
2021	197	116	58,9 %

(zdroj: ÚP ČR)

Mezi hlavní příčiny nezaměstnanosti lze zařadit nedostatek nových pracovních míst přímo v obci, rozdílnou strukturu mezi poptávkou a nabídkou pracovních sil, a především zadluženost a vysoký počet exekucí, který snižuje motivaci k nástupu do legálního zaměstnání.

Více než tři čtvrtiny uchazečů o zaměstnání má pouze základní vzdělání (část z nich nedokončené), řada z nich, zejména mladších a matek s dětmi, nemá vůbec žádné pracovní zkušenosti. Přibližně pětina uchazečů pak je vyučených. Právě tyto dvě skupiny mají značný problém nalézt odpovídající uplatnění na trhu práce.

Uchazeči o zaměstnání – dle vzdělání (v % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání)

Údaj k prosinci daného roku	Bez vzdělání	ZŠ	Vyučení (bez maturity)	SŠ + vyučení s maturitou	VOŠ	VŠ
2018	21,8 %	55,8 %	22,4 %	0	0	0
2019	17,9 %	60,7 %	20 %	1,4 %	0	0
2020	19,2 %	59,2 %	19,7 %	1,9 %	0	0
2021	20,8 %	59,9 %	17,2 %	2 %	0	0

(zdroj: ÚP ČR)

Možnosti zaměstnání

V okolí Obrnic se nacházejí průmyslové zóny, které poskytují dostatek příležitostí i pro nízkokvalifikované zájemce o zaměstnání. Další možnost zaměstnání nabízí Amazon v Dobrovízi, který nabízí svoz zaměstnanců. Nutnost dojíždění působí jako jeden z faktorů, který snižuje motivaci vstupu na pracovní trh (někteří, především matky s malými dětmi, dojíždět z časových důvodů nemohou, řada nezaměstnaných dojíždět nechce). Obrnice samotné příliš příležitostí pro uplatnění (nejen) obtížně zaměstnatelných uchazečů nenabízejí¹⁴ (od května 2021 do dubna 2022 bylo průměrně 204 nezaměstnaných, na které připadala cca 3 pracovní místa¹⁵). Jako překážku je třeba zmínit i požadavek čistého trestního rejstříku, což bývá v mnohých případech problém.

Programy na podporu zaměstnanosti a zaměstnatelnosti

Obec Obrnice realizuje programy na podporu zaměstnanosti a zaměstnatelnosti nezaměstnaných osob. Obrnice využívají především dva základní nástroje tzv. aktivní politiky zaměstnanosti, veřejně prospěšné práce a veřejnou službu.

Veřejně prospěšné práce (dále jen VPP): jedná se o flexibilní nástroj, který může reagovat na konkrétní potřebu obce v daném čase. Lidé jsou takto zaměstnáni především v TS Obrnice. Aktuálně je na VPP zaměstnáno 9 osob.

Veřejná služba (dále jen VS): nejedná se o zaměstnání v pravém slova smyslu (nenáleží za ni plat, ani mzda, pouze možnost navýšení příspěvku na živobytí při odpracování minimálně

¹⁴ V Obrnicích působí jeden větší zaměstnavatel, zde je však možnost uplatnění pro obyvatele, zejména ty se základním vzděláním, malá. Další menší podniky se orientují na vyučené uchazeče, což je dáno zaměřením podniků a náplní práce (Výzkum dlouhodobé a opakované nezaměstnanosti v Obrnicích 2015, dostupný na: www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/17_Dlouhodobá_a_opakovaná_nezaměstnanost.pdf)

¹⁵ Zdroj: ÚP ČR

30 hodin měsíčně). Je jednou z možností zachování, popř. rozvíjení pracovních schopností a dovedností osob, které jsou dlouhodobě v hmotné nouzi a mají problémy s nalezením odpovídajícího zaměstnání. Má i důležitý sociální rozměr, podporuje sociální začleňování osob, zvyšuje participaci lidí na životě obce a přispívá k dobrým vztahům mezi osobami v hmotné nouzi a ostatními občany (MPSV). VS nabízí především TS Obrnice. Aktuálně ji vykonává cca 15 osob.

Zaměstnanci na VPP i VS mají zpravidla dokončené pouze základní vzdělání, což je velmi limituje v dalším hledání zaměstnání. Obec tak nabízí pracovní uplatnění obtížně zaměstnatelným osobám a snižuje procento nezaměstnaných občanů. Je největším zaměstnavatelem obyvatel ze sociálně vyloučených lokalit¹⁶. Mnohdy jsou VPP pro daného zaměstnance první pracovní zkušeností. TS i obec běžně zaměstnávají i osoby, kterým jsou prováděny exekční srážky. Podílí se tak i na snižování zadluženosti občanů. Rozdíl v příjmech mezi VPP a pobytem na ÚP a na sociálních dávkách není velký, přesto lidé pracovat pro obec chtějí. Za hlavní pozitivum VPP v Obrnicích lidé považují to, že je to přímo ve městě, většinou vyhovuje náplň práce. Dlouhodobě nezaměstnaní si pochvalují možnost být mezi lidmi a mít určitou náplň dne. Mnozí vítají vytrhnutí ze stereotypu života v nezaměstnanosti. Kromě výše uvedených VPP a VS obec zaměstnává 5 APK a 1 domovníka – preventistu.

Na zvyšování především zaměstnatelnosti, ale někdy i přímo zaměstnanosti se významně podílí i OCSS. Jeho pracovníci pomáhají klientům sestavit životopisy, vyhledávat nabídky zaměstnání na internetu a odpovídat na ně, pomáhají zprostředkovat rekvalifikace, poskytují odborné sociální poradenství v oblasti zaměstnání apod. Potýkají se ale s nižší angažovaností některých dlouhodobě nepracujících. Služby jsou úspěšné zejména v uplatňování klientů na dotovaných pozicích, v některých případech i na volném pracovním trhu.

Bariéry vstupu na volný pracovní trh

- zadluženost a exekuce
- neochota pracovat, protože se to nevyplatí vzhledem k pobíraným sociálním dávkám
- nedostatek vhodných pracovních příležitostí přímo v obci a nutnost dojíždění za prací
- nízkokvalifikovaná zaměstnání, na která by cílová skupina dosáhla vzhledem k nízké úrovni vzdělání, jsou špatně finančně ohodnocená a nevyplatí se (pobírání sociálních dávek, exekuce, a ještě nutnost dojíždění mimo obec)
- neochota zaměstnavatelů nabízet pracovní smlouvy (využívání práce „načerno“, krátkodobé pracovní poměry na dohodu apod.)

¹⁶ To potvrdil i výzkum zaměstnanosti, který byl v obci realizován v první polovině roku 2015.

Nízkokvalifikované práce je dle členů LP v regionu dostatek, ale z výše zmiňovaných důvodů se obyvatelům sociálně vyloučených lokalit nevyplatí do ní nastoupit a dojíždět za ní. Z pohledu dotčených osob se jedná o pragmatickou úvahu. Společně posuzovaná rodina by v případě zaměstnání jednoho ze svých členů mohla přijít o podstatnou část sociálních dávek. Vzhledem k nízkým platům se nevyplatí, když začne pracovat jeden člen rodiny. Rodině vznikají náklady spojené s prací (dojíždění, čas mimo rodinu, svačiny, ranní vstávání apod.), bez zjevného ekonomického prospěchu, jelikož se platy u dostupných nízkokvalifikovaných profesí pohybují těsně nad hranicí minimální mzdy.

Finančně jsou v nejobtížnější situaci matky samoživitelky, které pobírají sociální dávky. K práci bývají často motivované, ale na volném pracovním trhu se jim nedaří vhodné zaměstnání najít. Jsou v časové pasti, jelikož nemohou pracovat na směny kvůli dětem, a zároveň nemají vysoký příjem, jelikož se jedná o málo početnou domácnost. Tyto ženy mají často výuční list v oboru prodavačka, kuchařka apod., což jsou právě zaměstnání, která většinou nelze vykonávat pouze do brzkých odpoledních hodin.

V řadě případů jsou tak využívány alternativy oficiálního zaměstnání – nelegální přivýdělký či pololegálně využívané brigádnické smlouvy. Nezaměstnaný si na tento způsob obživy zvykne, a situaci již nemění. Překážkou vstupu na legální pracovní trh je také postoj některých zaměstnavatelů. Brigádnické smlouvy, nebo práce „na černo“ jsou pro ně výhodné, a mohou využívat situace uchazečů o zaměstnání, kteří nemají jinou možnost než takovou nabídku přijmout. Na druhou stranu předlužení uchazeči mohou nelegální práci preferovat z důvodu exekucí. Další alternativou jsou práce v domácnosti, péče o rodinu. Pokud se jedná o rodiny s více dětmi a dětmi malými, matky v mnoha případech preferují zůstat v domácnosti. Frustrace pak přichází, když děti odrostou a matky se pokouší uplatnit, bez zkušenosti a bez vzdělání, na volném pracovním trhu.

2.3 Místní síť a její financování

V tabulce je uveden přehled sociálních služeb působících na území Obrnic včetně zdroje jejich financování.

Název poskytovatele	Zařízení poskytovatele / Název služby	Druh služby	Forma poskytování služby	Regionalita / územní působení	Cílová skupina	Věková kategorie	Okamžitá kapacita (terénní/ambulantní)	Kapacita krajská síť (úvazky)	Dotace kraj (MPSV + kraj)	Dotace obce
OCSS	Obrnická soc. poradna	OSP	Ambulantní	Obrnice	Obyvatelé Obrnic - osoby v krizi, osoby ze SVL	16+	3	Základní síť 1,6	ANO	ANO
OCSS	NZDM Galaxie	NZDM	Terénní/ Ambulantní	Obrnice	Děti a mládež z Obrnic ohrožení společensky nežádoucími jevy	6-12	Amb. skup. 15 Amb. indiv. 1 Ter. skup. 15	Základní síť 2,1	ANO	ANO
OCSS	NZDM Vulkán	NZDM	Terénní/ Ambulantní	Obrnice, Patokryje	Děti a mládež z Obrnic a Patokryjí, ohrožení společensky nežádoucími jevy	13-26	Amb. skup. 50 Amb. indiv. 4 Ter. skup. 50 Ter. indiv. 4	Základní síť 5,1	ANO	ANO
OCSS	Olivín	SAS	Terénní/ Ambulantní	Obrnice, Patokryje	Rodiny s dětmi z Obrnic a Patokryjí	4-60	Amb. skup. 6 Amb. indiv. 3 Ter. skup. 10 Ter. indiv. 2	Základní síť 3,1	ANO	ANO
OCSS	Spolu v ulicích	Terénní programy	Terénní	Obrnice	Osoby v krizi, osoby ze SVL	18+	4	Základní síť 2,1	ANO	ANO

2.4 Vyhodnocení předchozího plánovacího cyklu

Oblast	Cíl	Vyhodnocení plnění cílů
RODINA, MLÁDEŽ, VOLNÝ ČAS	100 dětí ze socio-kulturně znevýhodňujícího prostředí ročně účastní pravidelných bezplatných volnočasových a zájmových aktivit	Cíl byl naplňován prostřednictvím NZDM, Duhovky, a dal.
	Od ledna je 60 dětí ze socio-kulturně znevýhodňujícího prostředí ročně klientelou NZDM	Cíl byl splněn.
	Od roku 2016 se 200 dětí ze socio-kulturně znevýhodňujícího prostředí ročně účastní nárazových aktivit	Cíl byl splněn.
	80 dětí a mládeže je ročně vybaveno dovednostmi nezbytnými pro rodinný život	Cíl byl naplňován především prostřednictvím NZDM.
	Minimálně 50 rodičů je ročně podpořeno v získávání rodičovských kompetencí	Cíl byl naplňován prostřednictvím SAS pro rodiny s dětmi a terénních programů.
	Vytvoření nabídky aktivit na zvyšování sociálních a rodičovských kompetencí	Cíl byl naplňován prostřednictvím SAS pro rodiny s dětmi a terénní sociální práce. Nepodařilo se ale zajistit psychologa pro NZDM, chyběly finanční i personální zdroje.
	Ročně proběhne minimálně 10 společensko-kulturních a sportovních akcí na podporu komunitního života v obci se zapojením co největšího počtu obyvatel Obrnic	Cíl byl splněn.
BYDLENÍ	Do roku 2018 vznikne v obci 16 bytů v rámci sociálního bydlení	Cíl zatím nesplněn, obec nechce realizovat sociální bydlení dříve, než bude v platnosti Zákon o sociálním bydlení, z kterého bude zřejmé, kolik sociálních bytů má obec pro své občany mít.

	Do konce roku 2018 dojde k vyřešení problematiky s poskytováním a cenou tepla (v rámci bytových domů Velkého a Malého sídliště, MŠ, ZŠ, ICVA, NZDM, bytového domu č. p. 128, objektu PČR, sportovní haly TJ Sokol)	Cíl byl splněn.
	Obyvatelé obce Obrnice se podílejí na zvyšování kvality bydlení v obci	Cíl je plněn – v obci pokračuje činnost APK i domovníka-preventisty, jedná se o obyvatele s místní znalostí. Pravidelně probíhají domovní schůze.
	Mít přehled o obyvatelích stěhujících se do bytů na území obce Obrnice	Cíl byl naplňován, 1x měsíčně byly pořádány schůze Výboru pro prevenci kriminality. Obec se dle možností snažila o výkup bytů do svého vlastnictví.
	Realizace programů pro posilování kompetencí lidí k řádnému užívání bytových jednotek	Cíl byl naplňován. OCSS poskytovalo poradenství v oblasti bydlení v rámci sociální poradny, SAS pro rodiny s dětmi i terénní práce, s osobami ohroženými ztrátou bydlení probíhaly dle potřeby individuální konzultace.
	Do roku 2018 existuje v obci 16 sociálních bytů pro různé cílové skupiny a je tak zajištěno kvalitní a standardní bydlení	Cíl zatím nesplněn, obec nechce realizovat sociální bydlení dříve, než bude v platnosti Zákon o sociálním bydlení, z kterého bude zřejmé, kolik sociálních bytů má obec pro své občany mít.
	Podpora programů prevence ztráty bydlení	Cíl byl naplňován – v obci nadále působil domovník i referentka v rámci TS, která měla na starosti mimo jiné řešení dluhů na nájemném. OCSS nadále poskytovala odborné sociální poradenství.
ZAMĚSTNANOST	Minimálně 40 osob ročně je připraveno na pracovní trh prostřednictvím dotovaných forem zaměstnání (VPP, SÚPM, VS)	Cíl byl naplňován, osoby na VPP s VS byly zaměstnané především v rámci TS.
	34 osob je do 2018 připraveno pro trh práce díky pracovnímu poradenství	Cíl byl naplňován. Pracovní poradenství bylo poskytováno především v NZDM, ale i v rámci SAS pro rodiny a děti a v rámci odborného sociálního poradenství. Spolupráce probíhala také s KP ÚP prostřednictvím regionálních individuálních projektů ÚP.
	20 osob je do roku 2018 připraveno na pracovní trh prostřednictvím vykonání praxe	Obec přehodnotila tento cíl, v současnosti ani v budoucnu nebude záměr získání praxe díky podmínce 10% realizován.
	15 osob do roku 2018 získá kvalifikaci prostřednictvím rekvalifikačních kurzů	Cíl nenaplněn, o rekvalifikaci již není ze strany klientů zájem.

	Do roku 2017 jsou vytvořeny podmínky vhodné pro zaměstnávání místních lidí	Obec přehodnotila záměr zadávat veřejné zakázky s podmínkou 10% pro dlouhodobě nezaměstnané a nebude ho realizovat. Došlo ale ke zřízení TS, které nabízí možnost uplatnění (viz výše). Cíl byl tedy částečně naplněn.
	Od roku 2016 do roku 2018 je ročně zaměstnáno z řad obtížně zaměstnatelných obyvatel Obrnic 55 osob	Cíl byl částečně naplněn – obtížně zaměstnatelní vykonávali VPP a VS, působili jako APK a domovník. Zájem ze strany nezaměstnaných nebyl o podporovaná pracovní místa v projektech ÚP a organizace K srdci klíč, která nabízela společensky účelná pracovní místa, již v obci nepůsobí.
BEZPEČNOST A PREVENCE KRIMINALITY	Pocit bezpečí v Obrnicích se každým rokem zvyšuje	Cíl byl naplňován, v obci působily 4 APK a 1 domovník-preventista. Spolupracovali s nimi terénní pracovníci OCSS. Pokračovalo působení Policie ČR i Městské policie Most v lokalitě. Nedošlo pouze k modernizaci kamerového systému, nebyl vhodný dotační titul.
	Narůstá důvěra obyvatel sociálně vyloučených lokalit v PČR a MP	Cíl je naplňován. S policií pravidelně spolupracují školy i NZDM.
	U 100 dětí a mládeže ročně jsou od ledna 2016 učiněny kroky vedoucí k předcházení užívání OPL, ke snížení závadového chování dětí a mládeže (kriminalita, patologie, záškoláctví...)	Cíl byl naplňován. Preventivní programy probíhaly na ZŠ a v NZDM. V případě potřeby jsou uživatelé přesměrováváni na K-centrum v Mostě.

2.5 Syntetická analýza

Před samotným rozhodnutím o volbě strategií ve vydefinovaných problémových oblastech byla výchozí situace analyzována prostřednictvím SWOT analýzy. Na analýze se podíleli členové Lokálního partnerství, tedy aktéři v oblasti sociálního začleňování, kteří disponují místní znalostí.

2.5.1 Rodina, mládež a volný čas

V oblasti rodiny, mládeže a volného času je za silnou stránku považována orientace na terénní práci se snahou o prevenci a nabídka širokého spektra volnočasových aktivit (OCSS, Duhovka, spolky a školy). Pozitivem jsou zavedené sociální služby a inovativní způsob práce s ohroženými rodinami prostřednictvím projektu Kruh pomoci. Slabou stránkou je nízká motivace ke změně u řady osob sociálně vyloučených, nepodnětné a nemotivující prostředí pro děti, spojené s normalizací specifického životního standardu. Dalšími slabinami, které bohužel nejsou na místní úrovni ovlivnitelné, ale hrají podstatnou roli v poskytování sociálních služeb, je jejich nedostatečná finanční podpora a vysoká administrativní zátěž (na úkor přímé práce) při získávání finančních prostředků. Příležitost vidí lokální aktéři v rozvoji komunitní práce, v pokračující podpoře preventivních aktivit a odborných služeb pro ohrožené rodiny i jednotlivce. Ohrožující je nedostatek finančních zdrojů na podporu sociálních služeb, změny způsobu financování a zvyšování administrativní náročnosti (což opět není v silách lokality ovlivnit) a riziko odchodu kvalifikovaných zaměstnanců a odborníků z důvodu nedostatečného finančního ohodnocení. Rizikem je i nedostatečná podpora veřejnosti pro začleňující aktivity.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• činnost platformy spolupráce všech složek v obci působících • politická reprezentace města aktivně podporuje rozvoj sociální oblasti, sportu, kultury a veřejného prostoru • dlouhodobě poskytované „zavedené“ služby • orientace na terénní práci se snahou o prevenci • nabídka širokého spektra volnočasových aktivit (OCSS, Duhovka, spolky a školy) • práce s celou rodinou – Kruh pomoci • široká nabídka dostupných možností trávení volného času pro děti a mládež	• vyšší koncentrace osob ohrožených sociálním vyloučením v celém městě • nepříznivá sociální struktura obyvatelstva • administrativní a organizační náročnost registrovaných služeb • malý zájem veřejnosti o sociální problematiku • nízká motivace ke změně • závislost na sociálních dávkách • nepodnětné prostředí pro děti, sociální izolace etnických skupin obyvatel • normalizace specifického životního standardu z pohledu sociálně vyloučených obyvatel • nedostatečná finanční podpora sociálních služeb

	• nízké finanční ohodnocení vzdělaných pracovníků s dlouhou praxí v sociálních službách • vysoká administrativní zátěž (na úkor přímé práce) při získávání finančních prostředků • energetická krize – zvýšení nákladů na život • dospělí se nezajímají o trávení volného času svých dětí
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• rozvoj komunitních a preventivních programů • možnost čerpání financí ze zdrojů EU • podpora vytváření podmínek pro sladování profesního a rodinného života • vytváření podmínek pro sportovní a volnočasové aktivity všech vrstev obyvatel • podpora celoživotního vzdělávání pracovníků v sociálních službách • přenos příkladů dobré praxe z ČR i zahraničí • podpora služeb zajišťujících odbornou pomoc jednotlivcům i rodinám v nepříznivých sociálních situacích (OCSS) • pokračování Kruhu pomoci	• nepříznivá změna demografické struktury z hlediska věku, socioekonomického statutu či zdraví a s tím spojených nároků na využívání sociálních a návazných služeb • nedostatek finančních zdrojů na podporu sociálních služeb • odchod kvalifikovaných zaměstnanců, jejich nedostatek • nedostatečné ohodnocení odborníků • vysoká závislost sociálních služeb na systému financování z cizích zdrojů, které město nemůže přímo ovlivnit • změny způsobu financování a zvyšování administrativní náročnosti v sociálních a souvisejících službách • časté a nekoncepční změny legislativy • malá podpora procesu začleňování ze strany veřejnosti • absence víceletého financování sociálních služeb v rámci ČR

2.5.2 Bezpečnost a prevence kriminality

V rámci LP je jako silná stránka vnímáno využívání APK a domovníka – preventisty a nízký výskyt tvrdých drog v lokalitě. Pozitivně je dále hodnocena orientace na terénní práci a fungující preventivní aktivity. Slabou stránkou je především vysoká migrace obyvatelstva, nízký pocit bezpečí u obyvatel, nedostatečná motivace dětí v primární rodině, nepodnětné prostředí a nedostatek pozitivních příkladů v rodinách pro děti, nezájem rodičů o trávení volného času svých dětí. Příležitostí je obnovení činnosti Výboru pro prevenci kriminality, modernizace kamerového systému v obci a podpora služeb zajišťujících odbornou pomoc jednotlivcům i rodinám v nepříznivých sociálních situacích (především OCSS). Za případné ohrožení považují lokální aktéři pokračující migraci sociálně slabých osob do města v souvislosti s nižšími cenami bydlení, snižování věkové hranice experimentátorů a uživatelů

drog, alkoholu a tabáku, či zvýšení počtu uživatelů drog. Rizikem může být také nedostatečná podpora integračních aktivit ze strany veřejnosti.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• orientace na terénní práci se snahou o prevenci • dobré pokrytí města kamerovým systémem • využívání asistentů prevence kriminality • využívání domovníka – preventisty • fungující preventivní aktivity (MP, PČR, OCSS, MŠ, ZŠ, Duhovka) • dosavadní činnost Lokálního partnerství • činnost Městské policie Most i Policie ČR v lokalitě • nízký výskyt „tvrdých“ drog	• vyšší koncentrace osob ohrožených sociálním vyloučením • nepříznivá sociální struktura obyvatelstva • vysoká migrace obyvatelstva • nízký pocit bezpečí u obyvatel Obrnic • dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti a vysoká zadluženost obyvatel • provoz, údržba a bezpečnost dětských hřišť v souvislosti s vandalismem • zvýšená míra vandalismu v některých lokalitách města během nočních hodin • nedostatek pozitivních příkladů chování v rodinách • malý zájem obyvatel o veřejné a společenské dění • nedostatečná motivace dětí v primární rodině • nezájem dospělých o trávení volného času svých dětí
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• možnost čerpání financí ze zdrojů EU • rozvoj komunitních a preventivních programů • podpora služeb zajišťujících odbornou pomoc jednotlivcům i rodinám v nepříznivých sociálních situacích (OCSS) • preventivní protidrogová a protidrogově vzdělávací činnost směřující na rizikovou cílovou skupinu • modernizace kamerového systému • obnovení činnosti Výboru pro prevenci kriminality	• nepříznivá změna demografické struktury z hlediska věku a socioekonomického statutu a s tím spojených nároků na využívání sociálních a návazných služeb • zhoršení veřejného pořádku v návaznosti na bod výše • narůstající kriminalita a agresivita (včetně dětí a mládeže) • zkreslené informace médií – manipulace – včetně informací dotýkajících se bezpečnosti obyvatelstva (např. migrace, tematika sociálního vyloučení apod.) • veřejné mínění, podpora integračních aktivit ze strany veřejnosti • nezájem obyvatel o věci veřejné • ekonomická nejistota • zvýšení počtu uživatelů drog ve městě • snižování věkové hranice experimentátorů a uživatelů drog, alkoholu a tabáku • migrace sociálně slabých do města v souvislosti s nízkou celou dostupného bydlení

2.5.3 Bydlení

Za silnou stránku považují lokální aktéři orientaci na terénní práci a dostatečnou kapacitu bytů, pravidelný monitoring v oblasti bydlení a funkční platformu pro sdílení informací. Pozitivně hodnocena je činnost domovníka – preventisty i činnost referenta vymáhání pohledávek a provázanost jeho činnosti se sociálními službami. Slabou stránkou je obchod s chudobou – skupování bytů spekulanty, absence sociálních bytů, nízká kvalita bydlení v sociálně vyloučených lokalitách a překážky, na které narážejí sociálně slabí, pokud chtějí získat byt (bezdlužnost vůči městu v případě městského bytu, vysoké kauce v bytech soukromých pronajímatelů). Vysoká zadluženost zvyšuje riziko ztráty bydlení, problematická je i migrace obyvatel. Příležitostí může být vznik sociálního bydlení, pokud by došlo k úpravě podmínek dotace. Ke zlepšení situace by mohla přispět i přednášková a osvětová činnost v oblasti bydlení a zadlužování, včetně zvyšování právního povědomí majitelů bytů, SVJ, družstev apod. Příležitost vidí členové LP i v obnovení činnosti Výboru pro prevenci kriminality. Rizikem je jednak energetická krize (a obecně ekonomická krize), která zvyšuje náklady na bydlení a tím riziko ztráty bydlení i zvýšení zadluženosti vůči pronajímatelům (městu i soukromým). Ohrožením je také pokračující nákup bytů spekulanty bez dodržování pravidel SVJ, pokračující migrace a nárůst počtu sociálně vyloučených obyvatel.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• orientace na terénní práci se snahou o prevenci • dostatečná kapacita bytů • dostatečné množství bezbariérových bytů • dosavadní činnost Lokálního partnerství • činnost referenta vymáhání pohledávek a provázanost jeho činnosti se sociálními službami • pravidelný monitoring v oblasti bydlení • funkční platforma pro sdílení informací • činnost domovníka – preventisty • levné bydlení v obecních bytech • občanská vybavenost • dostupné veřejné služby • dobrá dostupnost do vzdálenějších měst • úzká spolupráce města, NNO a KP ÚP odd. HN – efektivní řešení konkrétních situací spojených s bydlením	• existence bariér pro získání bytů u sociálně potřebných (např. pravidla pro přidělování bytů atd.) • vyšší koncentrace osob ohrožených sociálním vyloučením • nepříznivá sociální struktura obyvatelstva • vysoká migrace obyvatel • kvůli vysoké migraci si obyvatelé neutváří vztah k místu • dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti a vysoká zadluženost obyvatel • nepořádek kolem obydlí v SVL • absence sociálních bytů a krizového bydlení • skupování bytů spekulanty – obchodníky s chudobou • riziko ztráty bydlení, nevyhovující bydlení pro osoby sociálně vyloučené nebo osoby sociálním vyloučením ohrožené • obtěžující chování sousedů • nízká kvalita bydlení (štěnice a švábi v domácnostech, plíseň, technický stav bytů)

	• drahé nájemné, vysoké jistiny v soukromých bytech • málo obecních bytů
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• zlepšení bytové politiky (zavedení systému tzv. sociálního bydlení) • možnost čerpání financí ze zdrojů EU • snižování bariér pro získání bytů u sociálně potřebných • podpora pracovních příležitostí včetně podpory osob znevýhodněných na trhu práce (např. úklid ohrožených sídlišť) • zvyšování právního povědomí majitelů bytů, SVJ, družstev apod. • změna legislativy ke zvyšování pravomocí SVJ, družstev ad. • intenzivní komunikace se zástupci KP ÚP v oblasti pojistných a nepojistných sociálních dávek = efektivní řešení konkrétních situací spojených s bydlením • pokračující výkup bytů do vlastnictví obce • přednášková, osvětová, výchovná, vzdělávací činnost k povinnostem spojených s bydlením a zadlužováním • obnovení činnosti Výboru pro prevenci kriminality	• nepříznivá změna demografické struktury z hlediska věku, socioekonomického statutu či zdraví a s tím spojených nároků na využívání sociálních a návazných služeb • struktura obyvatelstva (sociálně slabé skupiny) • nákup bytů spekulanty bez dodržování pravidel SVJ (chybějící úhrada energií SVJ apod.) = rozšiřování ohrožených lokalit • časté a nekoncepční změny legislativy • energetická krize • nastavení politiky podpory sociálního bydlení státem • nárůst počtu sociálně vyloučených obyvatel • nárůst zadluženosti vůči městu • zvýšení migrace

2.5.4 Zaměstnanost

Jako silnou stránku v oblasti zaměstnanosti vnímají lokální aktéři v Obrnicích zejména efektivní využívání čerpání z ESF v oblasti zaměstnanosti a příspěvků APZ a aktivitu obce v zaměstnávání nízkokvalifikované nebo obtížně zaměstnatelné skupiny obyvatel (VS, VPP). Pozitivně hodnocena je dostupnost sociálního poradenství, vč. dluhového, a individuální práce obce s dlužníky vč. nabídek uzavírání dohod o splátkách na úhradu dluhů vůči obci.

Slabinou je nízká vzdělanostní struktura obyvatelstva a jeho předluženost, která snižuje motivaci vykonávat legální zaměstnání. Lokální aktéři zmiňují také demotivující systém sociálních dávek, především u rodin s dětmi, a s ním spojená neochota pracovat u některých osob. Příležitost vidí členové LP v pokračování využívání dotací na VPP a VS, v kvalifikaci mladistvých a rekvalifikaci nezaměstnaných, v aktivizaci a motivaci mladých. Je třeba vytrvat v zaměření na obtížně zaměstnatelné osoby. Ohrožujícím faktorem je ekonomická krize, jednak kvůli propouštění a snižování počtu pracovních příležitostí, jednak kvůli riziku zvyšování příležitostí v šedé ekonomice a nárůstu práce „na černo“. Hrozbou je také energetická krize, která zvyšuje životní náklady obyvatel a může vést k růstu zadluženosti a tím k demotivaci k legální práci. Rizikem je v tomto směru obecně zvyšování zadluženosti a nárůst exekucí.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• efektivní využívání čerpání z ESF v oblasti zaměstnanosti a příspěvků APZ • dostatečný počet disponibilní pracovní síly • dobrá spolupráce a komunikace se zástupci KP ÚP – oddělení trhu práce, oddělení hmotné nouze • otevřenost pro příchod investorů • dostupné sociální poradenství, vč. dluhového • průmyslové zóny v okolí • obec jako významný zaměstnavatel nízkokvalifikované nebo obtížně zaměstnatelné skupiny obyvatel (VS, VPP) • malá obec – možnost individuální sociální práce • individuální práce města s dlužníky, nabídky uzavírání dohod o splátkách • dostupné dluhové poradenství	• nízká vzdělanostní struktura, nízká kvalifikace obyvatel – nedostatečná jazyková gramotnost, technická vzdělanost i finanční gramotnost • nepříznivá sociální struktura obyvatelstva – vysoká koncentrace osob ohrožených sociálním vyloučením • vysoká nezaměstnanost v širším regionu • předlužení obyvatel, exekuce a s tím související nižší motivace zapojit se na legálním trhu práce • demotivující systém sociálních dávek (zejména u rodin s dětmi) • pokles počtu obyvatel z důvodu pracovního uplatnění – odliv kvalifikovaných pracovních sil z města • nedostatečná motivace a ochota pracovat • charakter trhu práce v ÚK (odliv pracovní síly, vysoké předčasné odchody ze škol apod.) • málo pracovních míst pro osoby se záznamem v rejstříku trestů • nižší ochota zaměstnavatelů zaměstnávat osoby s exekucemi
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• využívání dotačních titulů • podpora poradenství pro integraci sociálně a zdravotně znevýhodněných na trh práce • podpora regionální mobility (dojíždění do zaměstnání) • podpora nových investorů • podpora malých a středních podnikatelů • podpora sociálního podnikání • využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti • vytrvale dávat šanci špatně zaměstnatelným lidem • kvalifikace mladistvých a rekvalifikace nezaměstnaných • aktivizace mladé populace • národní i regionální projekty ÚP vhodné pro osoby ze SVL • prevence dluhů formou osvěty problematických témat	• pokračující odchod kreativní třídy obyvatel • nepříznivý vývoj demografie – porodnost, stárnutí obyvatelstva, úbytek obyvatel • odchod investorů po skončení „daňových prázdnin“ • nárůst práce na černo • zvyšování příležitostí v šedé ekonomice. • zvyšování zadlužení (exekuce) obyvatel jako demotivační faktor pro práci • ekonomická krize – propouštění, snížení počtu pracovních míst • ekonomická nejistota – narůstání zadluženosti • exekuce a stav nevyřešeného předlužení v období pobírání dávky starobního důchodu, která bude krácena o exekuční srážky

3 Strategická část

3.1 Oblast Rodina, mládež, volný čas

1	Priorita	Řešení sociálně nepříznivé situace dětí a mládeže vč. zajištění jejich kvalitního (nepatologického a aktivního) trávení volného času
1.1	Cíl	Děti a mladí lidé ohrožení nepříznivou sociální situací mají možnost nepatologicky a aktivně trávit volný čas prostřednictvím NZDM, rodinného centra a dalších.
1.1.1	Opatření	Minimálně 130 dětí a mladých lidí ohrožených nepříznivou sociální situací je ročně klientelou NZDM a min. 30 z nich se aktivně zapojí do výběru, přípravy a realizace aktivit NZDM. Minimálně 30 dětí ročně navštěvuje NZDM Galaxie (6-12 let), NZDM Vulkán (13–26 let) navštěvuje ročně minimálně 100 dětí a mladých lidí.
	Garant	Příspěvková organizace obce
	Zdroj financování	Krajský úřad ÚK
1.1.2	Opatření	25 rodin s dětmi ohroženými sociálně nepříznivou situací navštěvuje ročně rodinné centrum Olivín.
	Garant	Příspěvková organizace obce
	Zdroj financování	Krajský úřad ÚK
1.1.3	Opatření	50 dětí ohrožených sociálně nepříznivou situací ročně navštěvuje aktivity nabízené základní školou a další volnočasové aktivity (komunitní centrum, spolky v obci).
	Garant	ZŠ, komunitní centrum, spolky
	Zdroj financování	Různé zdroje
1.1.4	Opatření	NZDM Galaxie (6–12 let) bude přestěhováno do vhodnějších prostor. V rámci MAS Naděje je podán projekt na rekonstrukci prostor v panelovém domě v sociálně vyloučené lokalitě, kde již dvě sociální služby působí.
	Garant	Obec Obrnice
	Zdroj financování	MAS Naděje, MPSV ČR
1.2	Cíl	200 dětí a mladých lidí ohrožených nepříznivou sociální situací se ročně účastní nárazových aktivit.
1.2.1	Opatření	Každoročně proběhne nejméně 6 komunitních akcí na území obce (kulturních, společenských a osvětových), kterých se zúčastní obyvatelé sociálně vyloučených lokalit společně s ostatními obyvateli obce. OCSS organizuje ročně minimálně 20 jednorázových akcí (přednášky, besedy, kulturní akce) pro uživatele svých služeb.
	Garant	Obec Obrnice, příspěvková organizace obce
	Zdroj financování	Obec Obrnice, Krajský úřad ÚK, MAS Naděje
1.2.2	Opatření	Každoročně se minimálně 25 dětí ze sociálně vyloučených lokalit zúčastní příměstského tábora, který po celé letní prázdniny na zakázku obce organizuje komunitní centrum. Dopady tábora jsou zejména v oblasti prevence sociálně patologických jevů a podpoře zdravého osobnostního rozvoje dětí a mládeže, rozvoje sociálních kompetencí a sebedůvěry.
	Garant	Obec Obrnice, komunitní centrum

Zdroj financování	Ministerstvo vnitra ČR
2 Priorita	Podpora ohrožených rodin a jednotlivců, zajištění zdravého osobnostního vývoje dětí a mládeže, včetně prevence závislostí a podpory zdravého životního stylu
2.1 Cíl	Ohrožené rodiny s dětmi a jednotlivci mají možnost prostřednictvím terénní sociální práce a SAS pro rodiny s dětmi změnit svoji nepříznivou sociální situaci.
2.1.1 Opatření	95 osob ročně je podpořeno prostřednictvím terénní práce.
Garant	Příspěvková organizace obce
Zdroj financování	Krajský úřad ÚK
2.1.2 Opatření	25 rodin ročně je podpořeno prostřednictvím SAS pro rodiny s dětmi.
Garant	Příspěvková organizace obce
Zdroj financování	Krajský úřad ÚK
2.2 Cíl	Od roku 2023 bude rodinám s vícečetnými problémy zajištěna koordinace a efektivní meziorganizační spolupráce prostřednictvím case managementu v rámci projektu „Kruh pomoci“
2.2.1 Opatření	V rámci projektu „Kruh pomoci“ bude v období 2023–2025 podpořeno minimálně 5 rodin, které se potýkají s více problémy najednou. Rodiny získají podporu všech stran, které jsou do procesu pomoci zahrnuty (sociální služby, MŠ, ZŠ, případně OSPOD). Díky propojenosti aktérů tak bude jednodušší rodinám s různými životními situacemi pomoci.
Garant	Obec Obrnice
Zdroj financování	MPSV ČR prostřednictvím OPZ+
2.3 Cíl	U 100 dětí a mládeže ročně jsou od roku 2023 učiněny kroky vedoucí k předcházení užívání omamných a psychotropních látek (především marihuany) a ke snížení závadového chování dětí a mládeže (kriminalita, patologie, záškoláctví...)
2.3.1. Opatření	V období 2023–2025 je zajištěna primární prevence pro minimálně 100 dětí a mládeže ročně prostřednictvím NZDM, komunitního centra a škol (formou přednášek, příměstských táborů, aktivit OCSS, obecních akcí). Sekundární a terciární prevence je dostupná v Mostě.
Garant	Obec Obrnice, příspěvková organizace obce, komunitní centrum, ZŠ a MŠ
Zdroj financování	Obec Obrnice, Krajský úřad ÚK, další zdroje

3.2 Oblast Bezpečnost a prevence kriminality

3 Priorita	Zajištění bezpečí obyvatel a posílení pocitu bezpečí všech obyvatel obce
3.1 Cíl	Pocit bezpečí v Obrnicích se každým rokem zvyšuje.
3.1.1 Opatření	V období 2023–2025 nadále působí v obci minimálně 4 APK, kteří svým působením přispívají k lepší kvalitě soužití obyvatel Obrnic, k udržování veřejného pořádku a k prevenci sociálně patologických jevů. Pozice APK vykonávají obyvatelé Obrnic disponující místní znalostí.
Garant	Obec Obrnice

Zdroj financování a náklady	OPZ+ (7 341 600 Kč)
3.1.2 Opatření	V období 2023–2025 pokračuje fungování oddělení Policie ČR v lokalitě nad MŠ (Nová výstavba č. p. 226). Jeho přítomnost přispívá k pocitu bezpečí obyvatel Obrnic.
Garant	Policie ČR
Zdroj financování	Ministerstvo vnitra ČR
3.1.3 Opatření	V období 2023–2025 vykonává Městská policie Most dohled v Obrnicích na základě veřejnoprávní smlouvy. Její přítomnost přispívá k pocitu bezpečí obyvatel Obrnic.
Garant	Městská policie Most
Zdroj financování	Město Most
3.1.4 Opatření	Obec se pokusí zajistit modernizaci kamerového systému v obci, podmínkou je existence vhodných dotačních titulů (vč. možnosti finanční spoluúčasti obce).
Garant	Obec Obrnice
Zdroj financování	Obec Obrnice, další zdroje
3.1.5 Opatření	Od roku 2023 dojde k obnovení činnosti Výboru pro prevenci kriminality. Výbor se bude zabývat bezpečnostní situací v obci, sousedskými vztahy, i oblastí bydlení. Členy budou kromě zástupců samosprávy i obyvatelé různých částí obce. Díky tomu obec získá cenné informace a zkušenosti od místních obyvatel, zároveň s nimi může přímo komunikovat a předávat jim relevantní informace. Činnost výboru přispěje k zefektivňování systému prevence kriminality. Na základě zjištěných potřeb obyvatel budou navržena vhodná opatření.
Garant	Obec Obrnice
Zdroj financování a náklady	OPZ+ (náklady viz opatření 3.1.1)
4 Priorita	Zlepšení sousedského soužití v obci a zapojení veřejnosti vč. marginalizovaných skupin obyvatel¹⁷ do správy věcí
4.1 Cíl	Veřejnost vč. marginalizovaných skupin má možnost se zapojit do tvorby lokální politiky, do realizace aktivit na místní úrovni a spolupodílet se na životě komunity v přirozených podmínkách místního společenství.
4.1.1 Opatření	Ročně proběhne minimálně 6 akcí (společenských, kulturních, sportovních, pro rodiny s dětmi) na podporu komunitního života v obci se zapojením co největšího počtu obyvatel Obrnic. Setkávání na společných akcích přispěje k překonávání bariér mezi sociálně vyloučenými a ostatními obyvateli obce a ke zlepšení kvality soužití.
Garant	Obec Obrnice
Zdroj financování	Obec Obrnice, Krajský úřad ÚK, další zdroje
4.1.2 Opatření	Pokračuje vydávání Obrnického Majáku 1x měsíčně elektronickou i tištěnou formou. Jsou využívány další kanály pro informování a oboustrannou komunikaci s občany (aktuality na webových

¹⁷ Lidé se zdravotním postižením, s duševním onemocněním, senioři, děti a mladí lidé, Romové, národnostní menšiny a cizí státní příslušníci, LGBT+, lidé v bytové nouzi, ohrožení chudobou a sociálním vyloučením, resp. kombinací více typů znevýhodnění (viz *Sociální práce* 2/2022, dostupné z <https://socialniprace.cz/online-clanky/participace-marginalizovanych-skupin-pri-tvorbe-verejnych-politik/>)

	stránkách obce, Facebook, Instagram, Skype, Messenger, webové stránky s možností chatu).
Garant	Obec Obrnice, příspěvková organizace obce
Zdroj financování	Obec Obrnice, Krajský úřad ÚK
4.1.3 Opatření	V období 2023–2025 bude vytvořena situační analýza, v rámci které budou od obyvatel obce sbírány podněty týkající se života v obci (kvalita života, soužití v obci, pocitová mapa, veřejný prostor, náměty na zlepšení apod.). Na základě analýzy budou navržena vhodná opatření.
Garant	Obec Obrnice, příspěvková organizace obce
Zdroj financování	Obec Obrnice, Krajský úřad ÚK

3.3 Oblast Bydlení

5	Priorita	Zlepšení sousedských vztahů a vzájemného soužití obyvatel jednotlivých domů
5.1	Cíl	Obyvatelé obce se podílejí na zvyšování kvality bydlení v obci.
5.1.1	Opatření	V období 2023–2025 pokračuje činnost domovníka - preventisty v obecním domě č. p. 198. Pozici domovníka vykonává obyvatel Obrnic disponující místní znalostí a podporou dalších aktérů, kteří v komunitě působí (zejména zástupci obce a sociálních služeb). Předchozí činnost domovníka (udržování pořádku v obecním domě, prevence problémů vzájemného soužití, prevence sociálně patologických jevů, vandalismus a zvýšení pocitu bezpečí obyvatel) je zachována a bude rozšířena o participativní spolupráci s místní komunitou (zajištění přenosu informací a požadavků od obyvatel domu k obci, spolupřátání domovních schůzí apod.).
	Garant	Obec Obrnice
	Zdroj financování a náklady	OPZ+ (náklady viz opatření 3.1.1)
5.1.2	Opatření	Alespoň 1x za rok, nebo dle potřeby jsou pořádány domovní schůze v obecním domě č. p. 198 i v domech s SVJ (participace nájemníků na správě domu). Účastní se jich i zástupci obce, pokud se jedná o dům, ve kterém má obec byty ve svém vlastnictví.
	Garant	Obec Obrnice, SVJ
	Zdroj financování	Obec Obrnice, další zdroje
5.2	Cíl	Obec Obrnice má přehled o osobách stěhujících se na území obce.
5.2.1	Opatření	Obec Obrnice bude pokračovat v odkupu bytů do vlastnictví obce dle svých finančních možností. Bude hledat finanční zdroje na odkup bytů, např. formou dotací. Obec tak získá větší kontrolu nad bytovým fondem, motivací je zabránit spekulantům skupovat byty a stěhovat do Obrnic sociálně slabé obyvatele z lukrativnějších lokalit.
	Garant	Obec Obrnice
	Zdroj financování	Obec Obrnice, další zdroje
5.2.2	Opatření	Bude pokračovat setkávání zástupců sociálních služeb, ZŠ, APK a domovníka s vedením obce. V rámci této platformy bude probíhat předávání informací z terénu o nově přistěhovaných do

	obce. Vedení obce tak bude mít přehled o migraci. Platforma se bude scházet minimálně 1x měsíčně.
Garant	Obec Obrnice, Příspěvková organizace obce
Zdroj financování	Obec Obrnice, Krajský úřad ÚK
5.3 Cíl	Obyvatelé sociálně vyloučených lokalit získávají a zvyšují své kompetence k řádnému užívání bytových jednotek.
5.3.1 Opatření	V období 2023–2025 budou probíhat dle potřeby individuální konzultace s obyvateli sociálně vyloučených lokalit k posílení jejich kompetencí k užívání bytových jednotek. Konzultací se budou účastnit zástupci sociálních služeb (terénní práce, SAS pro rodiny s dětmi, pracovníci NZDM), domovník – preventista i APK.
Garant	Obec Obrnice, příspěvková organizace obce
Zdroj financování a náklady	OPZ+ (náklady viz opatření 3.1.1), Krajský úřad ÚK
6 Priorita	Podpora prevence ztráty bydlení
6.1 Cíl	Obyvatelé Obrnic ohrožení ztrátou bydlení budou řešit svou nepříznivou sociální situaci a zvýší své kompetence v oblasti bydlení prostřednictvím terénní sociální práce a sociálního poradenství.
6.1.1. Opatření	20 osob ročně využije terénní sociální práci, orientovanou na bydlení.
Garant	Příspěvková organizace obce
Zdroj financování	Krajský úřad ÚK, individuální projekty ESF, obec Obrnice
6.1.2. Opatření	30 osobám ročně bude poskytnuto odborné sociální poradenství v oblasti prevence ztráty bydlení (bude zahrnovat různá témata vztahující se k bydlení: hospodaření s financemi, dluhy za bydlení, energetická chudoba, ...).
Garant	Příspěvková organizace obce
Zdroj financování	Krajský úřad ÚK, individuální projekty ESF, obec Obrnice
6.1.3. Opatření	V období 2023–2025 bude v rámci příspěvkové organizace obce Obrnice pokračovat činnost referentky bytového hospodářství, která sleduje a bez odkladu řeší dluhy na nájemném. Nabízí dlužníkům možnost uzavření dohody o splátkách na úhradu dluhu – této možnosti ročně využije minimálně 10 osob. Úzce spolupracuje se sociálními službami, především s terénními pracovníky a s odbornou sociální poradnou, dlužníkům v případě potřeby zprostředkuje jejich služby.
Garant	Příspěvková organizace obce
Zdroj financování	Obec Obrnice
6.1.4 Opatření	V období 2023-2025 bude publikováno v Obrnickém Majáku a na webových stránkách/facebooku příspěvkové organizace obce minimálně 9 článků týkajících se prevence ztráty bydlení (např. energetická chudoba a možnosti dávek, řešení dluhů SVJ, apod.).
Garant	Příspěvková organizace obce
Zdroj financování	Krajský úřad ÚK

3.4 Oblast Zaměstnanost

7	Priorita	Zvýšení kompetencí obtížně zaměstnatelných osob a osob sociálně vyloučených pro vstup na legální trh práce (podpora zaměstnatelnosti)
7.1	Cíl	Minimálně 20 osob ročně získá kompetence ke zvýšení uplatnění na otevřeném trhu práce skrze dotované formy zaměstnání (VPP, VS). Minimálně 10 osob ročně je připraveno pro trh práce díky poradenství k získání zaměstnání.
7.1.1	Opatření	Minimálně 9 obtížně zaměstnatelných osob ročně vykonává VPP u Technických služeb Obrnice. Získají tak pracovní zkušenosti, osvojí si nové dovednosti, což přispěje ke zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce.
Garant		Obec Obrnice, Kontaktní pracoviště Most ÚP ČR
Zdroj financování		Kontaktní pracoviště Most ÚP ČR
7.1.2	Opatření	10–15 obtížně zaměstnatelných osob ročně vykonává VS u Technických služeb Obrnice. Opatření přispěje k udržení či získání pracovních návyků, pracovních zkušeností a tím ke zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce.
Garant		Obec Obrnice, Kontaktní pracoviště Most ÚP ČR
Zdroj financování		Kontaktní pracoviště Most ÚP ČR
7.1.3	Opatření	10 osob ročně je motivováno a vybaveno základními dovednostmi díky sociálním službám poskytovaným v rámci SAS pro rodiny s dětmi, terénních programů, odborného sociálního poradenství a NZDM. Půjde především o pomoc s vytvořením životopisu, s vyhledáváním nabídek zaměstnání, kontaktováním zaměstnavatelů, pomoc se zprostředkováním rekvalifikací, poskytnutí odborného sociálního poradenství v oblasti zaměstnání apod.
Garant		Příspěvková organizace obce, Individuální projekty ESF
Zdroj financování		Krajský úřad ÚK, další zdroje
7.1.4	Opatření	15 mladých lidí ze sociálně vyloučených lokalit ročně využije pracovní a kariérové poradenství pro při přechodu mezi různými druhy vzdělávání (ze základního do učňovského a středního vzdělávání, případně mezi obory středního vzdělávání).
Garant		Příspěvková organizace obce, Individuální projekty ESF
Zdroj financování		Krajský úřad ÚK, další zdroje
8	Priorita	Podpora dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaných v uplatnění na legálním trhu práce
8.1	Cíl	Minimálně 25 osob z řad obtížně zaměstnatelných obyvatel je ročně zaměstnání obcí Obrnice.
8.1.1	Opatření	V období 2023-2025 jsou minimálně 4 osoby zaměstnány obcí jako APK, 1 osoba je zaměstnána jako domovník – preventista. Pozice budou vykonávat osoby obtížně uplatnitelné na trhu práce.
Garant		Obec Obrnice
Zdroj financování a náklady		OPZ+ (náklady viz opatření 3.1.1), MV – Program prevence kriminality
8.1.2	Opatření	Minimálně 20 osob je ročně zaměstnáno na VPP/VS, především u příspěvkové organizace obce. Bude se jednat o osoby dlouhodobě nezaměstnané, obtížně uplatnitelné na trhu práce.
Garant		Příspěvková organizace obce, Obec Obrnice
Zdroj financování		Kontaktní pracoviště Most ÚP ČR

9	Priorita	Podpora zadlužených osob ve vstupu na legální trh práce
9.1	Cíl	Pro zadlužené osoby je dostupné dluhové poradenství (vč. možnosti využití akreditované dluhové poradny) a bezplatné právní poradenství. Bude prohloubena spolupráce s akreditovanou dluhovou poradnou Diakonie CČE Most za účelem zprostředkování služby oddlužení a zajištění bezplatného právního poradenství pro své uživatele.
9.1.1	Opatření	20 osob ročně využije dluhové poradenství v rámci odborné sociální poradny. Jedná se o celkovou aktivizaci uživatelů služby k řešení své zadluženosti. Půjde převážně o mapování dluhů, zjištění míry zadluženosti a vhodných způsobů jejího řešení, shromáždění dokumentů, zprostředkování kontaktů na věřitele, exekutory a další instituce, pomoc v komunikaci s nimi, s dojednáváním splátkových kalendářů apod.
Garant		Příspěvková organizace obce
Zdroj financování		Krajský úřad ÚK
9.1.2	Opatření	V období 2023–2025 dojde u 25 osob k vyjednání úhrady jejich závazků (pohledávek) mimosoudní formou. Pracovníci terénních programů, SAS pro rodiny s dětmi a odborné sociální poradny jim pomohou sjednat splátkové kalendáře, mimosoudní dohody o úhradě apod.
Garant		Příspěvková organizace obce
Zdroj financování		Krajský úřad ÚK
9.1.3	Opatření	8 osobám ročně bude zprostředkováno poradenství v akreditované dluhové poradně v Diakonie CČE Most, kde mohou využít služby, které není dostupné v Obrnicích (bezplatné právní poradenství, oddlužení, zastavení exekucí apod.). Terénní pracovníci v případě potřeby zajistí doprovod klientů na jednání.
Garant		Příspěvková organizace obce
Zdroj financování		Krajský úřad ÚK
9.2	Cíl	Samospráva a Kontaktní pracoviště ÚP ČR napomáhají zaměstnávání občanů s exekuční zátěží
9.2.1	Opatření	V období 2023-2025 bude samospráva ve spolupráci s Kontaktním pracovištěm ÚP ČR pokračovat v zaměstnávání občanů města na dotovaných místech (VPP a VS) bez ohledu na jejich exekuční zátěž. Dle zkušeností obce řeší exekuce prakticky všichni občané, kteří získají zaměstnání v rámci VPP i VS, bude se tedy jednat minimálně o 20 osob.
Garant		Obec Obrnice, Kontaktní pracoviště Most ÚP ČR
Zdroj financování		Kontaktní pracoviště Most ÚP ČR
9.3	Cíl	Obec Obrnice nadále využívá způsob vymáhání svých pohledávek vůči občanům formou, která nezvyšuje dluhovou zátěž dlužníků.
9.3.1.	Opatření	V období 2023–2025 bude pokračovat pravidelný monitoring pohledávek vůči obci (především dluhy na poplatku za svoz komunálního odpadu a za nájemné v obecních bytech). Jejich úhrada bude nadále umožňována formou uzavření dohody o splátkách, této možnosti využije 20 osob ročně.
Garant		Obec Obrnice
Zdroj financování		Obec Obrnice

4 Implementační část

Po schválení SPSZ Radou a Zastupitelstvem obce bude zahájena implementační fáze, která bude koordinována na pracovních skupinách, monitorována a vyhodnocována v rámci lokálního partnerství.

V následujících kapitolách jsou definovány role jednotlivých aktérů při implementaci tematického akčního plánu, nastavení procesů podléhajících implementaci SPSZ jako je sledování a vyhodnocování změn v implementaci SPSZ, monitoring dopadů SPSZ, monitoring plnění systémových opatření SPSZ, nastavení řídicích a podpůrných procesů, analýza a nastavení řízení rizik a přehled projektových záměrů se záměrem čerpání z výzev v KPSV 2021+.

4.1 Řídicí struktura implementace

4.1.1 Role ASZ

ASZ bude obec při realizaci definovaných aktivit podporovat a bude zaštiťovat následující oblasti:

- podpora při tvorbě evaluačního mechanismu a při realizaci průběžné evaluace plnění ustanovení SPSZ
- podpora při výzkumných aktivitách a tvorbě opatření založených na získaných datech
- expertní podpora zejména v oblastech bezpečnosti a prevence kriminality a sociálně patologických jevů, zaměstnanosti, zadluženosti a sociálních služeb
- intenzivní spolupráce a konzultace v oblasti přípravy a realizace projektových činností navázaných na SPSZ
- podpora koordinace aktivit obce a dalších aktérů v aktivitách vymezených v SPSZ
- podpora komunikace aktivit obce a dalších aktivit směrem k veřejnosti

ASZ vyčlenila jednoho lokálního konzultanta s odpovídajícím úvazkem, který je obci Obrnice k dispozici. Kromě této personální podpory budou dále využity příslušné výzkumné, expertní a evaluační personální zdroje dle potřeb vycházejících z plnění SPSZ.

4.1.2 Role obce Obrnice

Obec bude aktivně spolupracovat a koordinovat své aktivity s ASZ a dalšími institucemi v oblastech vymezených v SPSZ. Obec poskytne:

- materiální a organizační podporu pro realizované aktivity včetně jednání pracovních skupin vytvořených v rámci naplňování SPSZ
- součinnost při realizaci výzkumných aktivit a shromažďování dat
- součinnost při průběžném monitoringu a evaluaci dopadů implementovaných opatření
- komunikaci realizovaných opatření směrem k veřejnosti za podpory ASZ
- součinnost při naplňování cílů definovaných v jednotlivých aktivitách vymezených v SPSZ, včetně zapojení příslušných odborů magistrátu.

Obec pověřilo jednu pracovníci, manažerku SSPSZ, která má kompetence pro řešení agendy sociálního začleňování a která zodpovídá za koordinaci výše uvedeného.

4.1.3 Systém spolupráce

Během přípravy SPSZ byly vytvořeny pracovní skupiny k jednotlivým tematickým oblastem.

Pracovní skupiny měly za cíl:

- připravit jednotlivé kapitoly SPSZ na základě analýzy příčin a dopadů, stanovit priority a klíčové tematické oblasti a navrhnout odpovídající opatření
- připravit navrhovaná opatření pro realizaci
- průběžně vyhodnocovat účinnost a dopady realizovaných opatření

Jednání pracovních skupin zajišťuje obec ve spolupráci s lokální konzultantkou ASZ. Na tvorbě obsahu jednání úzce spolupracují pracovníci ASZ a obce. Předávání informací směrem k vedení obce je zajišťováno přítomností představitele obce (zpravidla manažerky SSPSZ) na jednáních pracovních skupin.

4.2 Analýza rizik a nastavení řízení rizik

Identifikace rizik, stanovení významnosti a pravděpodobnosti výskytu rizik, stanovení opatření pro eliminaci rizik, nastavení organizační struktury a procesů pro řízení rizik. Cílem analýzy rizik je identifikace a zhodnocení veškerých potenciálních negativních dopadů plynoucích z navrhovaných opatření. Na základě této identifikace lze navrhnout ideální strategii, která může negativní dopady opatření eliminovat. Pro účely této identifikace byly využity konzultace se členy implementačního týmu SPSZ, poznatky ze syntetických analýz (konkrétně faktory v oblasti hrozeb), výstupy z výzkumu a z evaluační zprávy. Po identifikaci rizik došlo ke

stanovení jejich významnosti a pravděpodobnosti výskytu. Na základě těchto úvah mohla být stanovena opatření pro eliminaci rizik a nastavení organizační struktury a procesů pro řízení rizik.

č.	Název rizika	Pravděpodobnost ¹⁸	Intenzita dopadu ¹⁹	Eliminace
1	Nevyhovující dotační tituly	Střední	Vysoká	Monitorování potenciálních zdrojů i mimo KPSV+
2	Odchod kvalifikovaných zaměstnanců kvůli možnosti vyššího výdělku	Střední	Vysoká	Monitorování potenciálních zdrojů finančních prostředků na platy
3	Oslabení či zrušení činnosti Agentury z důvodu systémových změn.	Střední	Velmi vysoká	ASZ klade důraz na včasné informování partnerů o změnách v její činnosti. ASZ prostřednictvím lokálního konzultanta dbá na postupný přenos koordinační úlohy na místní úrovni z ASZ na územní celek
4	Nezájem cílové skupiny, neochota obyvatel Obrnic/klientů participovat na opatřeních SPSZ.	Vysoká	Velmi vysoká	Individuální práce s klienty je poskytována s důrazem na motivaci klienta. Jsou mapovány potřeby cílové skupiny
5	Nedostatečné financování z ÚK	Vysoká	Velmi vysoká	Monitorování potenciálních zdrojů mimo ÚK, optimalizace poskytovaných služeb

4.3 Sledování, vyhodnocování a revize

SPSZ bude průběžně vyhodnocován, viz schválený Popis spolupráce v oblasti sociálního začleňování. SPSZ může být v průběhu doplňován a aktualizován. Podněty k aktualizaci budou projednány v rámci odpovědných pracovních skupin a dále budou schváleny Lokálním partnerstvím.

4.3.1 Monitoring a evaluace dopadů realizace plánu

Jednotlivé cíle definované v rámci SPSZ budou po dobu spolupráce obce Obrnice s ASZ průběžně monitorovány a budou vyhodnocovány dopady jednotlivých opatření

¹⁸ 1 – velmi nízká, 2 – nízká, 3 – střední, 4 – vysoká, 5 – velmi vysoká

¹⁹ 1 – velmi nízká, 2 – nízká, 3 – střední, 4 – vysoká, 5 – velmi vysoká

implementovaných v rámci SPSZ. Výsledky evaluace budou poskytnuty a diskutovány dle potřeby s vedením obce a jeho orgány.

V procesu vyhodnocování SPSZ budou zúčastnění aktéři vycházet z:

- evaluačních zpráv realizovaných projektů
- měřitelných výstupů aktivit realizovaných v rámci SPSZ
- dalších zdrojů

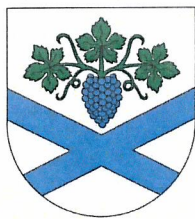
Na monitoringu a evaluaci dopadů se budou aktivně podílet konkrétní pracovníci obce Obrnice a dalších zapojených organizací (především OCSS) v úzké spolupráci s pracovníky ASZ (lokální konzultantka, evaluátoři, experti pro tematické oblasti).

4.4 Financování SPSZ

4.4.1 Čerpání z prostředků alokovaných na KPSV 2021+

V následujícím přehledu je zpracován předpokládaný rozpočet realizace opatření financovaných z OPZ+ prostřednictvím alokace v rámci KPSV+.

Priorita	Cíl	Opatření	Alokace (KPSV+)	Operační program	Prioritní osa	Specifický cíl OP
3	3.1	3.1.1 3.1.5	7 341 600,00 Kč	OPZ+	2	2.1
5	5.1	5.1.1				
	5.3	5.3.1				
8	8.1	8.1.1				
OPZ+ (KPSV+) celkem:		7 341 600,00 Kč				
IROP (KPSV+) celkem:		-				
SPSZ celkem:		1				

OBEČ Obrnice
Mírová 70, 435 21 Obrnice

Tel : 476 118 020

Fax : 476 118 131

IČ: 00266116

e-mail: starosta@ouobrnice.cz

Výpis usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Obrnice
konaného dne 7.6.2022

Strategický plán sociálního začleňování obce Obrnice na období 2022 - 2025

Dokument „Strategický plán sociálního začleňování obce Obrnice na období 2022 – 2025“ byl projednán a schválen Zastupitelstvem obce Obrnice dne 7.6.2022 – *Usnesení ZO č.2/11/2022*

Citace usnesení:

Zastupitelstvo obce po projednání schvaluje „Strategický plán sociálního začleňování obce Obrnice na období 2022 – 2025“

OBEČ OBRNICE
Mírová 70
435 21 Obrnice
IČ: 00266116 ①

Stanislav Zaspal
starosta obce

VYJÁDRĚNÍ ODBORU PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ (AGENTURA) MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR K PLÁNU SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ

Žadatel o vyjádření stanoviska (územní celek): **obec Obrnice**

Plán sociálního začleňování (PSZ) schválen dne: **7. 6. 2022**

Kritérium	Komentář
Návaznost PSZ na předchozí strategické dokumenty (jejich účinnost/úspěšnost)	Předchozí Strategický plán sociálního začleňování na roky 2015 až 2018 (revize platná do konce roku 2021) byl převážně úspěšně naplňován, vyhodnocení naplňování opatření je součástí předkládaného Strategického plánu sociálního začleňování obce Obrnice 2022-2025 (SPSZ). Nastavená opatření přispěla ke snížení míry sociálního vyloučení v obci. Podařilo se nastavit efektivní systém spolupráce místních aktérů, který dokáže podpořit sociálně vyloučené tak, že jsou schopni stabilizovat svou životní situaci. Členové LP jsou také úspěšní v zapojování cílové skupiny (např. jako dobrovolníci, pracovníci v sociálních službách, asistenti prevence kriminality atp.). Místní aktéři jsou nyní schopni samostatně strategicky plánovat, zavádět nová opatření a zajistit pro ně financování. Jako příklad dobré praxe lze uvést systém prevence kriminality v obci, nebo inovativní platformu Kruh pomoci rodinám v Obrnicím (bližší informace jsou uvedené v předkládaném SPSZ).
Soulad PSZ se strategickými dokumenty kraje a ČR v oblasti sociálního začleňování a se souvisejícími dílčími politikami, strategiemi a plány	SPSZ, jeho cíle a opatření jsou v souladu se Strategii sociálního začleňování 2021–2030 a se Strategií romské integrace 2021–2030. SPSZ je v souladu se strategickými dokumenty obce. Koncepce prevence kriminality obce Obrnice zdůrazňuje stejně jako SPSZ potřebu pokračovat v preventivních aktivitách (především SAS pro rodiny s dětmi, NZDM, terénní programy a odborné sociální poradenství, APK a Domovník-preventista) a v podpoře zaměstnávání obtížně umístitelných a ohrožených obyvatel na trhu práce v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (VPP aj.). Další strategický dokument Program rozvoje obce Obrnice uvádí jako jeden ze svých cílů sociální rozvoj obce prostřednictvím projektů zaměřených na práci se sociálně ohroženými skupinami obyvatelstva, prevence kriminality,

Kritérium	Komentář
	preventivně výchovnou činností se zaměřením na děti a mládež.
Kvalita procesu strategického plánování	Do procesu strategického plánování byli zapojeni relevantní aktéři – zástupci místní i státní správy, místních institucí, neziskových organizací a osob se znalostí problematiky sociálního vyloučení. Jednání lokálního partnerství i tematických pracovních skupin probíhalo na bázi rovnosti, včetně rozhodování. Zapojení sekundární cílové skupiny bylo zajištěno zjišťováním názorů prostřednictvím terénních pracovníků NNO a pracovníků místní správy a dále prostřednictvím dotazování (Evaluační zpráva ASZ 2020, Situační analýza obce Obrnice 2019). Lokální partnerství i pracovní skupiny se podílely na tvorbě SPSZ – od tvorby analytické části, přes stanovení priorit, cílů a opatření, až po postup implementace. SPSZ obsahuje kvantitativní i kvalitativní data získaná od zapojených lokálních aktérů, prostřednictvím dostupných zdrojů a databází, z Evaluační zprávy ASZ i ze Situační analýzy.
Kvalita zpracování PSZ	Text SPSZ je zpracován dle osnovy formuláře daného aktuální metodikou KPSV21+. Obsahuje analytickou část včetně syntetické analýzy (SWOT) jednotlivých popisovaných oblastí, návrhovou část strukturovanou na priority, cíle a opatření, ke kterým jsou stanovené odpovědné subjekty a indikátory, zdroje financování. U opatření, která předpokládají financování z ESIF 2021–2027/KPSV21+ jsou vyčíslené předpokládané náklady. SPSZ obsahuje implementační část, která popisuje způsob řízení realizace PSZ, jednotlivých opatření a plnění cílů, koordinaci práce lokálních aktérů, řízení rizik, nastavení systému monitoringu a evaluace atd.).
Respektování intervenční logiky (dodržení principu „problém-příčina-návrh řešení“)	Formulace SPSZ dodržuje vztahy a souvislosti od příčin problémů a potřeb v jednotlivých oblastech plánování přes cíle a opatření, alokace a zdrojů až k výstupům a indikátorům. V analytické části jsou popsány konkrétní příčiny problémů. Návrhová část řeší příčiny těchto problémů identifikovaných v analytické části a jednotlivá opatření odpovídají identifikovaným příčinám. Součástí opatření jsou indikátory. Implementační fáze popisuje způsob realizace jednotlivých opatření a jejich monitoring.
Dopady PSZ	SPSZ obsahuje popis žádoucího stavu, ke kterému má plán přispět, včetně jeho dopadů na cílovou skupinu – ty jsou

Kritérium	Komentář
	definovány prostřednictvím indikátorů. Výsledky a dopady jsou formulovány realisticky vzhledem k situaci v lokalitě. Součástí SPSZ je také popis způsobu evaluace.
Způsobilost PSZ pro čerpání dotací z výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci Operačního programu Zaměstnanost určené pro podporu sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách	Cíle, opatření a cílové skupiny plánu, u nichž se předpokládá financování z Operačního programu zaměstnanost plus (OPZ+) zařazeného do KPSV21+, odpovídají cílům, podporovaným aktivitám/opatřením a cílovým skupinám investičních priorit tohoto programu. Plánované čerpání z OPZ+ je v SPSZ přehledně zpracováno.
Celkový komentář	SPSZ obce Obrnice je v souladu s relevantními strategickými dokumenty. Splňuje požadavky kladené na PSZ definovaný metodikou KPSV+, odpovídá principům této metodiky, respektuje intervenční logiku. Je způsobilý pro čerpání dotací z výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci OPZ+. Odbor pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj ČR ☒ DOPORUČUJE ☐ NEDOPORUČUJE <i>Strategický plán sociálního začleňování obce Obrnice 2022-2025</i> k financování v rámci výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus určené pro podporu sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách.

Vyjádření za odbor pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj, oddělení regionálního centra západ zpracoval:

Dne

Bc. Michal Kratochvíl
vedoucí oddělení
oddělení regionálního centra západ
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Potvrzení vyjádření ředitelem/kou odboru pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj:

Dne

Mgr. Markéta Benešová
vrchní ministerský rada – p.z. ředitele odboru
odbor pro sociální začleňování
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR